

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiło Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

število 124 / 2014

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Letošnje leto je tudi svetovno leto družinskega kmetovanja. Zelo pohvalno je, da so pomembne svetovne organizacije prepoznale družino kot vrednoto. Pri nas se ta pojem še vedno prepogosto zlorablja in uporablja le takrat, ko ima kdo korist od tega. Prepogosto pa se pozabi, da je družina osnova kmetijstva in da brez družine tudi ne bi imeli slovenskega podeželja.

Nam, kmetom, bo letošnje leto ostalo v spominu po velikih naravnih nesrečah: žledolomu, pozebah, toči, plazovih, poplavih. Nastalo je veliko škode, saj so se razvile bolezni, škodljivci, da ne govorimo o slabši kakovosti pridelkov. Zavedamo se, da država vse te škode ne bo mogla poplačati, a vseeno zahtevamo, da se škoda popiše in da vlada sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje ali odpis najemnin na najetih zemljiščih. Prav tako naj se znižajo dajatve in prispevki do države. Hočemo tudi, da se sredstva iz neposrednih plačil in programa razvoja podeželja pravočasno in redno izplačujejo kmetom. Pri tem bo zbornica pomagala z vsemi svojimi močmi. Biti kmet je težak in odgovoren poklic, a je tudi poslanstvo, saj ima svoje lepote in prednosti, ki jih ne najdemo drugod. Kmetija nam je dana v upravljanje od naših prednikov in pomeni dodatno odgovornost za vsakega kmeta. Želim si, da bi to spoznala tudi država, ko postavlja vedno nova in bolj zahtevna pravila za kmetovanje.

Kot kaže, nam je dana lepa jesen. Pospravimo, kar imamo še za pospraviti, in z dobro jesensko setvijo optimistično stopimo v drugo leto.

IZ VSEBINE

POGOVOR

ŠE VEDNO GRE ZA PRENOS ZNANJA

»Nekoč smo prenašali znanje na kmetije samo zaradi več hrane, danes se je nabor potreb po znanju zelo razširil,« opozarja Anton Jagodic, prvi mož javne kmetijske svetovalne službe v Sloveniji in vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS.

... več na strani 4.

TEMA MESECA

ZA VEČ ZNANJA NA SLOVENSkih KMETIJAH

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, predvsem pa kmetijska svetovalna služba, poleg svojega poslanstva opravlja tudi pomembno vlogo pri izobraževanju in raziskovanju. KGZS je pomemben partner državi in članom ter širši javnosti pri zagotavljanju prenosa znanja na slovenske kmetije.

... več na strani 6.

AKTUALNO

LE IZ ZVESTOBE RASTE BLAGOR

Več kot 1000 kmetov se je zbralo na vse-slovenskem srečanju kmetov na Ponikvi in Slomu.

... več na strani 12

AKTUALNO

JESENSKE AKTIVNOSTI ZBORNICE

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije še naprej aktivno zastopa interese članstva.

... več na strani 14.

NASVETI

NAPOTKI ZA IZVAJANJE AGROMELIORACIJ

Agromelioracije so, tako kot tudi osuševanje in namakanje, del melioracij in jih podrobneje opredeljuje Zakon o kmetijskih zemljiščih.

... več na strani 33.

PRILOGA

OBVEZNA PREDHODNA USPOSABLJANJA ZA VKLJUČITEV V UKREP KMETIJSKO OKOLJSKO PODNEBNIH PLAČIL (KOPOP)

Zainteresirani za vstop v ukrep KOPOP morajo že sedaj poskrbeti za izpolnitev vstopnih pogojev.

... več na strani 22.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 124, oktober 2014 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjina ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Žare Modlic • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: DELO, d.d. • Naklada: 79.000 izvodov

Obvezno pošiljanje e-računov v vrtce, šole, zavode ...

Vsi, ki dobavljajo blago in izvajajo storitve za proračunske uporabnike (ministrstva, šole, vrtci, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in kmetijsko-gozdarski zavodi, občine ...), bodo morali od 1. januarja 2015 proračunskim uporabnikom pošiljati račune v e-obliki. E-račun je račun, ki ga izdajatelj izda v elektronski obliki prejemu za opravljene storitve ali prodano blago in popolnoma nadomešča papirno obliko računa.

Pošiljanje e-računov do proračunskega uporabnika je možno prek bank, vključenih v medbančno izmenjavo e-računov (procesor Bankart), prek ponudnikov elektronske poti in prek spletnega portala UJP.

Manjši izdajatelji, ki v javni sektor pošiljajo malo računov (do pet mesečno), bodo lahko za izdajo in izmenjavo e-računov uporabljali spletni portal Uprave za javna plačila – UJP. Za dostop bodo potrebovali **kvalificirano digitalno potrdilo** enega od slovenskih overiteljev digitalnih potrdil (SIGEN-CA, HALCOM ...).

Portal UJP bo dostopen od 1. januarja dalje, testno okolje bo na voljo že prej, predvidoma oktobra 2014. Uporaba portala UJP bo brezplačna.

Podrobnejše informacije o e-računu najdete na spletni strani slovenskieracun.si. Za informacije v zvezi z izmenjavo e-računov z javnim sektorjem se lahko obrnete na Upravo Republike Slovenije za javna plačila na telefon 01 47-51-640 ali na elektronski naslov e-racun@ujp.gov.si.

» SAŠA HOČEVAR

Kaj se načrtuje v vašem gozdu

V Sloveniji imamo gozdarsko načrtovanje na več ravneh. Nacionalni gozdni program je osnovni strateški dokument za slovenski gozd in gozdarstvo. Slovenija je razdeljena na štirinajst območnih enot, ki so nadalje deljene na 233 gozdnogospodarskih enot. Za območje in gozdnogospodarske enote Zavod za gozdove Slovenije izdeluje desetletne gozdnogospodarske načrte. Ravno v tem času se sprejemajo gozdnogospodarski načrti za gozdnogospodarske enote Bovec, Predmeja, Mašun, Kolpska dolina, Poljanska dolina, Poljane, Soteska, Krško, Marija Reka, Radlje – desni breg, Šentilj v Slovenskih Goricah, Osankarica, Rodni vrh in Brkini I.

Izvedbena raven gozdarskega načrtovanja, ki je za lastnike gozdov najbolj uporaben, pa predstavlja gozdnogojitveno načrtovanje. V gozdnogojitvenem načrtu, ki jih Zavod za gozdove Slovenije praviloma izdeluje po oddelkih, je opisano stanje gozda po negovalnih enotah (sestojih), za katere so določeni gozdnogojitveni cilji, smerice in konkretni ukrepi. Gozdnogojitveni načrti so podlaga za izbiro dreves za posek (odkazilo), izvedbo gozdnogojitvenih in varstvenih del oziroma za izdajo odločb Zavoda za gozdove Slovenije.

Pri kontrolah za namen regijske certifikacije gozdov smo zasledili, da so le redki lastniki gozdov seznanjeni z načrtovanimi gozdnogojitvenimi in varstvenimi ukrepi v njihovem gozdu.

Zato pozivamo vse lastnike gozdov, da se na krajevnih enotah Zavoda za gozdove Slovenije, kjer so gozdnogojitveni načrti na vpogled, pozanimajte o načrtovanih ukrepih v vašem gozdu in se s svojim revirnim gozdarjem dogovorite o njihovi izvedbi in morebitnem sofinanciranju izvedenih ukrepov, da bi načrtovane ukrepe v čim večji meri izvedli in s tem gozd približali zelenemu stanju.

» EGON REBEC

Vabilo na 29. tradicionalni posvet Javne službe kmetijskega svetovanja

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije organizira že 29. tradicionalni posvet Javne službe kmetijskega svetovanja, ki bo 25. novembra 2014 v zdravilišču Thermana v Laškem.

ZNANJE IN INOVACIJE ZA DELOVNA MESTA V KMETIJSTVU IN NA PODEŽELJU – TRADICIJA IN PRIHODNOST

Okvirni program, poudarki:

9.00	Uvodni del	Pozdravni nagovori
9.30	Uvodni predstavitveni del	Prenos znanj od raziskav prek izobraževanj do uporabnikov
11.10	Okrogla miza	Prenos znanja v prakso v kmetijstvu – kako sodelovati v prihodnje
14.00	Vsebinski del z delavnicami s področja ukrepov programa razvoja podeželja 2014 - 2020	Usposabljanje in pridobivanje strokovnih znanj, demonstracijske aktivnosti in informiranje Pomoč pri uporabi svetovalnih storitev Sodelovanje
16.15	Zaključni del	Zaključki delavnic in razprava ter zaključek posveta

Natančen program posveta in druge informacije bodo objavljene na spletni strani www.kgzs.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Še vedno gre za prenos znanja

»Nekoč smo prenašali znanje na kmetije samo zaradi več hrane, danes se je nabor potreb po znanju zelo razširil,« opozarja Anton Jagodic, prvi mož javne kmetijske svetovalne službe v Sloveniji in vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo pri KGZS.

Osnovno poslanstvo kmetijske svetovalne službe je strokovno svetovanje kmetom. Kakšni so izzivi službe za danes in jutri?

V slovenskem kmetijstvu, tako kot drugje, stalno prihaja do sprememb. Spremembe pogojujejo nove tehnološke rešitve, spreminjajoči se pogoji na domačem in zunanjih trgih, vremenski pojavi, zakonodajne rešitve in razvoj družbe v celoti. V kmetijstvu je potrebno danes slediti tehnologijam pridelave rastlin, od obdelave tal, izbire sort do gnojenja in varstva pred škodljivimi organizmi. Tehnologije se prilagajajo zahtevam živali, za njihovo dobrobit in zdravstveno stanje. Pomembno je pravilno uravnovežiti njihovo prehrano. In ne nazadnje je treba pridelke in proizvode uspešno prodati. Kmetovanje sledi tudi ukrepom skupne kmetijske politike Evropske unije in sredstva, ki jih pridobijo kmetije iz tega naslova, tako kot plačila za prodani pridelek, niso zanemarljiva v celotnem prihodku kmetije. Vse navedeno pogojuje delo kmetijskih svetovalcev. Kmetijsko svetovanje je nekoč pomenilo prenos znanja na kmetije s ciljem povečevanja obsega proizvodnje in količin hrane. Danes kmetije iščejo znanje, ki se prilagaja zahtevnostni ravni posamezne kmetije glede na njene možnosti znotraj danega okoljskega, tehnološkega in kadrovskega okvira, trga, okolja in zakonodaje. Pomemben del predstavlja tudi svetovanje pri izvedbi naložb na kmetijah kot tudi trženju ter poslovnemu povezovanju.

Kako je JSKS vključena v izvedbo skupne kmetijske politike oziroma novega programskega obdobja?

Smo pred začetkom novega programskega obdobja, kjer bo za neposredna plačila Slovenija lahko uporabila ovojnico v višini 138 (2015) do 134,3 (2019) milijona evrov. Poleg tega bo za izvajanje Programa razvoja podeželja 2014 – 2020 (PRP 2014 – 2020) namenjenih okoli 1,1 milijarde evrov javnih sredstev. Od tega bo več kot polovico sredstev namenjenih ukrepom na površino (KOPOP in OMD) in živali ter dobra tretjina sredstev za investicije. Ostala sredstva bodo namenjena ukrepom na področju izobraževanja, svetovanja, sodelovanja, podpori skupinam proizvajalcev, ukrepom v podporo razvoja višje kakovosti kmetijskih proizvodov ter ukrepom LEADER.

Zelo zahtevne spremembe so nastale zaradi nove EU zakonodaje s področja Skupne kmetijske politike in odločitev slovenske politike. Pri nas vse odločitve temeljijo na strategiji razvoja slovenskega kmetijstva Zagotovimo.si hrano za jutri in jih bo potrebno uvesti v prakso. Prepričan sem, da bomo kmetijski svetovalci pri tem lahko prispevali svoje dolgoletne izkušnje in znanje ter organiziranost. Najprej bomo izvedli izobraževanja za svetovalce. V zadnjih dveh mesecih tega leta bodo stekle aktivnosti glede novih ukrepov kmetijsko okoljskih podnebnih plačil. Vsi kmetje, ki bodo v bodoče želeli prejeti ta plačila, bodo morali najprej

Anton Jagodic, vodja javne kmetijske svetovalne službe v Sloveniji

na usposabljanje, potem pa še vnesti svoj program dejavnosti v za to pripravljeno aplikacijo. V prihodnjem letu sledijo obveščanja in izobraževanja iz neposrednih plačil ter vnos zbirne vloge, v nadaljevanju leta pa še serija razpisov, pri katerih imamo tudi svoje zadolžitve glede obveščanja, izobraževanja in usposabljanja ter pomoči kmetom pri pripravi poslovnih načrtov. JSKS se bo na izvedbo dobro pripravila, ključno za nas je, da bo ustrezna zakonodaja v RS sprejeta pravočasno. Izvedba je pogojena tudi s pravilno delujočimi aplikacijami in ostalim podpornim okoljem. Predvsem pričakujemo, da bo pristojno ministrstvo uredilo vse potrebno, da bo pravočasno sprejeta vsa zakonodaja in pripravljena delujoča aplikacija.

Strokovne službe v kmetijstvu so pod nenehnim pritiskom varčevanja. Kakšne so lahko posledice tega varčevanja?

Pri tem vprašanju gre za načelno opredelitev, koliko je vreden naš poklic. Potem, ko je pred leti prišlo do nižanja višine dodeljenih javnih sredstev, smo z notranjimi rezervami, boljše organizacijo dela in iskanjem novih finančnih virov ohranjali potrebno število zaposlenih. Zaradi kakovostne izvedbe ukrepov kmetijske politike ter strokovnega javnega servisa kmetom je namreč potrebno ohraniti mrežo JSKS, tako da bo pokrivala celotno območje RS in lahko strokovno pokrivala vsa področja za vse kmete, ki jo bodo potrebovali tudi v prihodnje. Umeščenost službe v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije po

vzoru podobno organiziranih služb v drugih državah se je izkazala za dobro rešitev tudi za slovenske kmete. Zavedamo se tudi rastočih potreb vedno bolj razvitih kmetij, ki potrebujejo usluge specialističnega dela službe.

Kakšen naj bi bil novi svetovalec, kaj lahko kmet pričakuje v prihodnje od svetovalca?

Kmetje želijo imeti dostop do kmetijskega svetovalca, ki zna odgovoriti ali hitro poiskati odgovor na vprašanja in razrešiti težave, ki nastajajo na vseh področjih njegovega delovanja. Pri tem mora kmet svetovalcu zaupati. Zaupanje si svetovalci ustvarjajo s profesionalnim osebnim pristopom, znanjem in spoštljivim odnosom do vseh postavljenih vprašanj. Svetovalci morajo imeti dostop do kakovostnega novega znanja, predvsem pa morajo imeti čas, da se lahko tudi sami izobražujejo. Potrebno je prisluhniti kmetom, ki imajo večje potrebe in so bolj zahtevni, kar se odraža v njihovem znanjem izkušnjah in potrebah. Poleg zagotavljanja storitev iz naslova ukrepov kmetijske politike je potrebno izboljšati tehnologijo pridelave hrane v Sloveniji in hkrati imeti ustrezen odnos do okolja in narave. Uspešnega kmetijskega svetova-

Delo kmetijske svetovalne službe se načrtuje v Ljubljani, kjer se vodje oddelkov svetovalne službe vseh zavodov na rednih sestankih dogovorijo in razdelijo naloge.

nja na področju izboljšanih in novih tehnologij ni brez upoštevanja okolja in narave, niti ne brez ekonomskih podlag. Zato postaja svetovanje vedno bolj kompleksno in dober kmet bo ob resnih dolgoročnih preusmeritvah na kmetijo pripeljal več naših svetovalcev specialistov hkrati, ki mu bodo z različnih vidikov svetovali najboljše rešitve. Kmet nima časa preskušati tehnologij, mora-

jo te na njegovo kmetijo priti že v obliki praktičnih rešitev, ki imajo resnično pozitiven ekonomski učinek.

Tema posveta svetovalne službe bo Znanje za delovna mesta v kmetijstvu in na podeželju, tradicija in prihodnost. Zakaj ste izbrali to temo in kako bo potekal letošnji posvet?

Sodelavci javne kmetijske svetovalne službe, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, vsako leto organiziramo posvet, ki se vsebinsko odziva na aktualne vsebine. Letos bomo 25. novembra 2014 v Thermani v Laškem organizirali posvet, ki bo vsebinsko pokrival prenos znanja in raziskav do uporabnih rešitev v praksi, vključujoč tudi izobraževanje in usposabljanje. V uvodnem delu želimo predstaviti urejenost in financiranje področja raziskav na ravni Evropske unije ter v Sloveniji. Zanimali nas bodo EU okvir in možnosti, ki jih Slovenija izkorišča pri izvedbi EU

programov za znanost in raziskave. V nadaljevanju bi želeli predstaviti možnosti za raziskovalno dejavnost v kmetijstvu (raziskava hrane), kdo vse se v Sloveniji ukvarja z raziskavami, s kakšnimi težavami se sooča, financiranje ter kako je z uporabo rezultatov v praksi.

Tudi v kmetijstvu bodo v prihodnjem programskem obdobju odprte določene možnosti za sodelovanje znanosti in prakse, kar bi radi s pridom izkoristili. Zato v popoldanskem delu posveta pripravljamo tri delavnice, na katerih se bomo posvetili trem ukrepom PRP, ki so pomembni za Slovenijo, kmete, inštitucije, strokovnjake, raziskovalce, izobraževalce in svetovalce ter uporabnike. To so usposabljanje in pridobivanje strokovnih znanj, demonstracijske dejavnosti in obveščanje, pomoč pri uporabi svetovalnih storitev in sodelovanje.

» ROBERT PEKLAJ

ANTON JAGODIČ POLZASEBNO

Poklicna pot Antona Jagodiča je že vse življenje povezana s kmetijskim svetovanjem. Prva zaposlitev je bila v Kmetijski zadruzi Domžale, kjer je delal kot kmetijski pospeševalec, kasneje je bil zaposlen na Kmetijskem zavodu Ljubljana kot terenski kmetijski svetovalec in se je veliko praktičnega naučil v dobrem sodelovanju z komendskimi kmeti. Od leta 2002 je zaposlen na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, kjer od letos vodi javno službo za kmetijsko svetovanje kot vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo.

Diplomiral je na univerzitetnem študiju agronomije na Univerzi v Ljubljani. V svojem prostem času se poleg družini (je poročen in ima dve hčerki) posveča tudi pridelavi vrtnin.

Za več znanja na slovenskih kmetijah

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, predvsem pa kmetijska svetovalna služba, poleg svojega poslanstva opravlja tudi pomembno vlogo pri izobraževanju in raziskovanju. KGZS je pomemben partner državi in članom ter širši javnosti pri zagotavljanju prenosa znanja na slovenske kmetije.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, predvsem pa kmetijska svetovalna služba, poleg svojega poslanstva opravlja tudi pomembno vlogo pri izobraževanju in raziskovanju. KGZS je pomemben partner državi in članom ter širši javnosti pri zagotavljanju prenosa znanja na slovenske kmetije.

Izobraževanje kmetov ima v programu dela javne službe kmetijskega svetovanja in njegovem izvajanju izredno pomembno vlogo. To se kaže v velikem deležu časa, ki ga kmetijski svetovalci porabijo za njegovo izvajanje. Glavni delež predstavlja osebno svetovanje, povezano z aktualnim dogajanjem na tehnoloških področjih ter pri izpolnjevanju pogojev, povezanih z ukrepi kmetijske politike. Prek predavanj, tečajev in krožkov za kmete, kmečke ženske in mlade na podeželju svetovalci skrbijo za učinkovit prenos aktualnih informacij in usmerjanje razvoja kmetijske stroke ter podeželja.

Velik poudarek prenosu znanja kmetijski svetovalci dajejo tudi uporabi novih tehnologij. Tudi kmetijstvo ni nobena izjema pri hitrem uvajanju sodobnih prijemov, ki pomagajo pri uspešnem gospodarjenju. Kmetje lahko s pomočjo kmetijskih svetovalcev danes prek računalniških aplikacij vlagajo vloge za neposredna plačila, investicijske vloge, vodijo računovodstvo na kmetiji, vodijo razne registre in evidence ter prodajajo svoje pridelke.

STROKOVNA PREDAVANJA IN KLETARSKI TEČAJI

Kmetijska pridelava zahteva stalno izobraževanje, strokovnost in natančnost. Prav znanje je tisto, ki omogoča, da ob vedno nižjih stroških lahko pridelujemo še boljše in hkrati povečamo dodano vrednost našemu delu, ustvarjamo nova delovna mesta ter s kakovostjo pridelkov vplivamo na dvig samooskrbe s hrano v Sloveniji.

Strokovna predavanja zajemajo področja in vsebine iz tehnologije v rastlinski pridelavi in živinoreji kot tudi iz varstva rastlin in ekonomike ter kmetijsko okoljskih vsebin, gozdarstva, prostorskega planiranja in varstva pri delu.

Predavanja se izvajajo za različne ciljne skupine: kmete, tehnologe, zadruga, društva, zveze, rejske organizacije, interesna združenja ...

Uporabljajo se različne metode prenosa znanja: predavanja v učilnicah in na terenu, razne delavnice, krožki, demonstracijski prikazi in ogledi ter uporaba drugih svetovalnih orodij.

V letu 2013 je tako javna kmetijska svetovalna služba opravila skupno 2.500 predavanj, katerih se je udeležilo 64.000 udeležencev. Na območju Kmetijsko-gozdarskega zavoda Maribor smo v letu 2013 izvedli 255 predavanj in zajeli 4.000 udeležencev.

Ena najučinkovitejših oblik izobraževanja so vsekakor razni tečaji, od katerih ima kletarski tečaj oziroma Tečaj osno-

ve vinarstva za donegovanje in ustekleničenje vina dolgoletno tradicijo, saj velja za enega najstarejših.

Potrebo po pripravi izobraževalnega programa oziroma kletarskega tečaja je narekovala zakonodaja, ki navaja, da morajo kmetje in drugi občani, ki vino tudi ustekleničijo, imeti končano najmanj nižjo kmetijsko šolo, ki ima v učnem programu predmet vinarstvo, in dve leti izkušenj v proizvodnji in negovanju vina.

Torej so pridelovalci, ki niso imeli formalne usposobljenosti, le-to morali pridobiti s tečajem ki ga je vodil takratni Center za pospeševanje kmetijstva pri Zadržni zvezi Slovenije prek kmetijskih zavodov.

Tako je bil prvi kletarski tečaj organiziran na Kmetijsko gozdarskem zavodu Maribor novembra 1979 (od 7. do 17. novembra). V teh 35 letih je v Sloveniji opravilo kletarski tečaj 8.300 tečajnikov, od tega v Podravju 3.600 udeležencev, v Posavju 2.800 udeležencev in na Primorskem 1.900 udeležencev.

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor je v teh letih izvedel 87 tečajev s 3.522 udeleženci.

Rezultat dolgoletnega izobraževanja skozi predavanja in tečaje je zaznati v izjemnem dvigu kakovosti slovenskega vina, ki je bila pred tremi desetletji v povprečju na ravni deželne vina, dandanes pa v visoko kakovostnem in vrhunskem razredu. Tako je bilo opravljeno pomembno strokovno delo.

NPK (NACIONALNA POKLICNA KVALIFIKACIJA)

V želji po ohranjanju tradicionalnih in razvijanju novih znanj na slovenskih kmetijah se je KGZS kmalu potem, ko je to omogočila zakonodaja, vključila v izvajanje certifikatnega izobraževanja in pridobivanja NPK. Ocenili smo, da se bo s pridobitvijo NPK veliko kmetijam, kjer so ljudje imeli znanje, ne pa formalne izobrazbe, omogočilo registrirati različne oblike pridelav kmetijskih pridelkov. Osnovno načelo NPK je priznanje neformalnega in nepotrjenega znanja, in to tako, da posameznik lahko dokaže to, česar se je naučil in kar zna delati.

Animacija in izobraževanje kandidatov potekata po posameznih interesnih skupinah. KGZS izvaja postopke preverjanja in potrjevanja za pridobitev NPK za naslednje dejavnosti: pridelovalec/predelovalka mesa, pridelovalec/predelovalka mleka, pridelovalec/predelovalka sadja, izdelovalec/izdelovalka kruha, potic, peciva in testenin na tradicionalen način, poljedelec/ka, vinogradnik/ca, sadjar/ka, zelenjadar/ica, živinorejec/ka.

KGZS kot izvajalec obvešča kandidate v zvezi s postopkom in pridobitvijo certifikata o NPK, zagotovi svetovanje in pomoč pri pripravi zbirne mape, izvede postopek preverjanja in potrjevanja znanja za pridobitev NPK certifikata in izda kandidatom certifikat.

Na KGZS in vseh osmih

kmetijsko-gozdarskih zavodih je za to dejavnost usposobljenih 42 svetovalcev. Do danes je bilo izdanih blizu 2500 certifikatov.

KOP IZOBRAŽEVANJA

V programskem obdobju 2007–2013 je bilo za Slovenijo izvajanje aktivnosti, ki pripomorejo k obdelanemu podeželju in s prilagoditvijo tehnologij prispevajo k zmanjševanju negativnega vpliva kmetijstva na vode, zrak in biotsko raznovrstnost, eden pomembnejših ciljev.

Kmetijsko okoljska plačila podpirajo sonaravne kmetijske prakse in prispevajo k izvajanju javnih funkcij kmetijstva, ki se nanašajo na vzdrževanje kulturne krajine, ohranjanje biotske raznovrstnosti ter varovanje voda in tal pred potencialnim onesnaženjem kmetijskega izvora. Cilj ukrepa je bil vzpostaviti ravnotežje med kmetijsko pridelavo ter varovanjem narave in okolja.

Na podlagi obsežnega predhodnega informiranja kmetov o novih ukrepih in njihovi vsebini so se ti prostovoljno odločili za vstop v ukrepe. Med zahtevami po vstopu v ukrepe je bila ena od zahtev tudi ta, da v času trajanja obveznosti opravijo izobraževalni program v obsegu najmanj štiri ure letno. Ta izobraževanja so zanje izvajali kmetijsko-gozdarski zavodi po vsej Sloveniji.

Na območju Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje je 2.900 kmetij vključenih v ukrepe kmetijsko okoljskega programa. To je kar tretjina vseh kmetij, ki vlagajo subvencije.

Za kmetije, ki so vključene v KOP, so letno izvedli med 100 in 150 usposabljanj, ki jih je vsako leto obiskalo več kot 6.000 kmetov. Okrog petina teh usposabljanj je bila praktične narave, izvedenih na terenu.

Poleg izvedbe KOP izobraževanj so kmetom svetovali in pomagali tudi pri izvajanju vseh ostalih zahtev. Svetovali so jim, kako voditi evidence opravil, na podlagi analiz zemlje so jim izdelovali gnojilne načrte, svetovali in preverjali, kako upoštevajo zahteve navzkrižne skladnosti in še marsikaj.

In še ena posebnost. Na območju celjskega zavoda je kar 720 ekoloških kmetij. Zato so tej skupini posvečali posebno pozornost pri izboru tem in načinov izobraževanj.

Ker pri nas prevladuje živinoreja, je bila večina izobraževanj namenjena tej panogi. Poleg predavanja so za kmete pripravili prikaze in ogleda dobrih praks.

IZOBRAŽEVANJE ZA TURISTIČNE KMETIJE

Čas, v katerem živimo, in turistična dejavnost na kmetiji zahtevata od nosilcev turistične dejavnosti na kmetiji strokovno usposobljenost, hkrati pa veliko širine in občutljivosti za odnose z drugimi ljudmi. Spremembam in razvoju bodo nosilci lahko sledili le z rednim izpopolnjevanjem in učenjem.

Izobraževanje nosilcev turistične dejavnosti na kmetijah organizirajo kmetijsko-gozdarski zavodi po vsej Sloveniji. Od leta 1997, ko je bilo ustanovlje-

no Združenje turističnih kmetij Slovenije, celjski zavod zagotavlja pomembno strokovno pomoč ZTKS, v katerega so včlanjene turistične kmetije z območja celotne Slovenije. V ZTKS je včlanjenih več kot štiristo turističnih kmetij.

Strokovna sodelavka združenja – svetovalka za področje turizma skrbi za skupen nastop turističnih kmetij na trgu, za razvoj ponudbe in zastopanje interesov članov na gospodarskem ter pravnem področju. Pomembnejša naloga pa je obve-

vedajo potrebe po dodatnem in rednem izobraževanju z različnih področij.

Anketa je tudi pokazala, da nosilci turistične dejavnosti na kmetiji pogrešajo dodatna znanja z različnih področij, ki jih nato zavodi predstavijo na rednih usposabljanjih.

Na usposabljanjih se svetovalka s kmeti dogovori za njihove predstavitve v katalogu turističnih kmetij Slovenije, ki ga pripravimo na dve leti in izide v šestih jezikih v nakladi 70.000 izvodov.

ščanje in usposabljanje nosilcev turistične dejavnosti na kmetiji.

Strokovno izobraževanje nosilcev turistične dejavnosti zvišuje raven znanja, izobrazbe in usposobljenosti za opravljanje dejavnosti, spodbuja ustvarjalnost in inovativnost, povečuje mobilnost pri delu in življenju ter prispeva k boljšemu razumevanju in večjemu zaupanju med ljudmi.

Tudi ena od anket med turističnimi kmetijami, ki jo je združenje izvedlo v letu 2011, je pokazala, da se nosilci turistične dejavnosti na kmetiji za-

USPOSABLJANJE ZA VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Kmetijsko-gozdarski zavodi se glede na veliko število nezgod in zelo akutno problematiko varnosti in zdravja pri delu v kmetijstvu in gozdarstvu vključujejo tako v preventivne aktivnosti kakor tudi svetovanja kmetom za izpolnjevanje obveznosti po veljavnih predpisih. Pred skoraj desetimi leti so tako usposobili svetovalce in pridobili dovoljenja za delo po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu in za več tisoč kmetov po Sloveniji izde-

lali izjave o varnosti z oceno tveganja in zanje izvedli predpisana usposabljanja.

Po spremembi tega zakona pred tremi leti izvajajo svetovanja o obveznostih za kmete; predvsem se osredotočajo na za kmete aktualne problematike. Med temi so trenutno kmetijska in gozdarska vozila na cesti, onesnaženje cest, najmanjša oddaljenost od cest, na kateri je še dovoljeno orati, in drugo. Ne svetujejo le, kako naj kmetje izpolnjujejo predpise, pač pa tudi iščejo zanje še sprejemljive rešitve. Označevanje kmetijskih vozil s tablam za počasna vozila in tablam za široka vozila sta novi obveznosti, kjer poleg svetovanja v sodelovanju s strojnimi krožki, zadrugami in proizvajalci tabel kmetom nudijo tudi praktične rešitve.

Na temo varnosti in zdravja pri delu so izvedli številna predavanja, pripravili gradiva in članke. Najnovejše s tega področja je devede za večjo varnost pri delu na kmetiji, ki so ga ob finančni podpori Zavoda za zdravstveno zavarovanje pripravili na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica.

IZVAJANJE PRAKS DIJAKOV IN ŠTUDENTOV

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Murska Sobota nudijo praktični pouk dijakom in študentom, ki jih zanimajo dejavnosti in delo zavoda. Z izobraževalnimi inštitucijami podpisujejo pogodbe, ki točno določajo programske vsebine opravljanja praktičnega pouka z navedbo mentorja. Zavod najpogosteje sodeluje s FKBV Maribor, BF agronomija Ljubljana in živinoreja Rodica ter z Višjo strokovno šolo iz Ptuja, program Opravljanje podežolja in krajine ter s Srednjo ekonomsko šolo iz Murske Sobotice.

Tudi pri varstvu rastlin so izobraževali kmete na terenu s praktičnimi prikazi spoznavanja škodljivih organizmov in rastlinskih boleznih v poljščinah.

Tekom opravljanja prakse se dijak ali študent seznanijo z vsemi aktivnostmi na različnih področjih dela in pomagajo mentorju pri iskanju rešitev pri razreševanju napak v tehnologijah pridelave ter s tem pridobivajo praktične izkušnje na področju kmetijstva.

IZVAJANJE POSKUSOV NA KMETIJI

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Murska Sobota vsako leto izvajajo različne aplikativne in demonstracijske poskuse z različnih področij dela. Poizkuse izvajajo na kmetijah upravnih enot Ljutomer, Murska Sobota, Lendava in Gornja Radgona. Na osnovi različnih aplikativnih in demonstracijskih poizkusov želijo kmetom približati vrste in sortimente ter jim s pomočjo selekcijskih hiš razložiti agronomske lastnosti posameznih sortimentov, prednosti in pomanjkljivosti v tehnologijah pridelave ter pridelave na vodovarstvenih območjih, s čimer pomagajo kmetom pri izbiri semen za naslednjo setev in teh-

nologij, ki niso obremenjujoče za okolje.

Največji poudarki so na sortnih poskusih poljščin in krmnih rastlin, poskusih alternativnih vrst za pridelavo krme in pesticidnih poskusih na poljih ter trajnih nasadih.

Na področju poljedelstva izvajajo poskuse na ozimnih in jarih žitih, koruzi ter soji. Izvajajo tudi poskuse na področju proučevanja alternativnih vrst (rastline iz rodu Sorghum, proso) ter njihovih sortimentov za pridelavo voluminozne krme in zrnja. Poudarek je na proučevanjih prilagajanja na podnebne spremembe, pridelek in njegovo kakovost pridelka.

Pri pesticidnih poizkusih dajejo največji poudarek v trajnih nasadih, in sicer na področju proučevanja fungicidov in insekticidov.

Letno v soorganizaciji s BŠ Rakičan, Panvito in KIS-om organizirajo Dan pšenice in Dan koruze, kjer predstavijo mikro- in makroposkuse poljščin in krmnih rastlin. Letno organizirajo preko 30 različnih polj-

skih poizkusov in prikazov na območju Pomurja.

Izvajajo tudi aplikativne demonstracijske prikaze različnih tehnologij pridelave na kmetijah, kot so ukrepi za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal, ukrepi po strniščih za setev oljne ogrščice na vodovarstvenih območjih, namakanje in apnenje kmetijskih površin, pridelovanje zelenjave na vodovarstvenih območjih in demonstracijski prikazi različnih tehnologij rezov v trajnih nasadih.

DELOVANJE KROŽKOV

Na območju kmetijsko-gozdarskega zavoda Ptuj deluje 6 mlečnih krožkov ter krožki za žita, oljno ogrščico in krožek na vodovarstvenem območju. Krožki združujejo od 10-25 članov, pa tudi več. Člani se srečajo 2-4 krat letno, kjer se obravnavajo aktualne teme na področju priraje mleka, prehrane goved, pridelave krme, žit, oljne repice, ter problematike ne vodovarstvenem območju.

Izvajajo tudi srečanja na terenu na eni izmed vzorčnih

kmetij. Takšna srečanja so dobro sprejeta pri članih krožkov, ker so zelo praktično usmerjena in predstavljajo učinkovit prenos znanja iz tehnologije med kmeti udeleženci.

Na mlečnih krožkih so bile teme vzreja telet, vzreja plemenskih telic, plodnost krav, somatske celice v mleku, vpliv prehrane na zdravje parkljev in nega parkljev, prehrana krav v določenem letnem obdobju, krmljenje krav z vrhunsko prirajo mleka. Prikazani so proizvodni in plodnostni parametri v reji. Zelo zanimivo je bilo srečanje na kmetiji, kjer imajo najvišjo mlečnost po kravi v Sloveniji.

Obravnavane so teme optimalnega časa košnje trave in o siliranju koruze. Zagotovo je najbolj priljubljen ogled vzročnih kmetij na področju priraje in kakovosti mleka. Podobno je v krožkih pridelave žit, oljne ogrščice, vodovarstva in dopolnilnih dejavnosti.

Krožki so se na našem območju zelo uveljavili in so v prostor prinesli številne dobre rešitve in velik tehnološki napredek tudi na drugih kmetijah. V prihodnje si želijo nadgradnjo znanja iz tehnologije obogatiti z ekonomskim ovrednotenjem proizvodnje in zniževanjem stroškov.

PRENOS ZNANJA IZ POSKUSNIH CENTROV NA KMETE

V okviru Kmetijske gozdarskega zavoda Nova Gorica deluje več oddelkov, ki so vsi vključeni v prenos znanja. Posebno mesto imajo prav poskusni centri, saj imajo lastne kmetijske površine zasajene s številnimi sadnimi vrstami in vinsko trto, sortami ter kloni in lastno opremo za skladiščenje in pridelavo.

Osnovna dejavnost sadjarkega centra Bilje je preskrba

drevesničarjev z izhodiščnim materialom (cepiči breskev in nektarin, češenj in višenj, sliv, marelic), preizkušanje sort in podlag koščičastih sadnih vrst, jablan, hrušk in kakija ter izvajanje tehnoloških poskusov.

V selekcijsko-trsničarskem središču Vrhpolje skrbijo za pridelavo izhodiščnega matičnega razmnoževalnega materiala – cepiči in trsne cepljenke potrjenih klonov domačih sort, kar je osnova za trsničarsko pridelavo. V ta namen oskrbujemo bazni matični vinograd in opravljamo vzdrževalno selekcijo. Izvajamo tudi osnovno in nadaljevalno klonsko selekcijo. V sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije urejamo sodobno kolekcijo – gensko banko vinske trte, izvajamo tehnološke poskuse in sodelujemo pri uvajanju novih sort in medvrstnih križancev vinske trte ter izvajamo uradne preglede.

Poleg skrbi za matični nasad in dva kolekcijska nasada, ki pa nista v naši lasti, opravljamo v poskusnem centru za oljkarstvo še druge naloge. Na širšem območju izvajamo inventarizacijo, odkrivanje in determinacijo sort oljk, spremljamo fenofaze, prehransko stanje, pojave bolezni in škodljivcev ter dozorevanje. Pri oljkah je vse vezano na končni pridelek – olje, zato v laboratorijski oljarni ugotavljamo oljevitost, hkrati pa pridobimo primerno količino olja, da lahko ugotavljamo kakovost in tipičnost olja v različnem času obiranja, različnih sort in razmer.

Pridelovalci lahko v naših centrih spoznavajo nove sorte, križance, klone in podlage. Neposredno lahko vidijo njihovo rast, rodnost, odpornost, občutljivost ali tolerantnost na bolezni in škodljivce. V času dozorevanja lahko spremljajo kakovost pridelkov in so vključeni v organoleptično ocenjevanje na pokušinah sadja, grozdja, vina in olja.

V nasadih potekajo številni tehnološki poskusi, kjer se proučuje gojitvene oblike in intenziteto rasti, gostote sajenja ter tehnološke ukrepe v zvezi z namakanjem in oskrbo tal, gnojenjem in varstvom pred boleznimi in škodljivci. Ti poskusi so predstavljeni v okviru prikazov rezi v zimskem in poletnem času, na dnevih odprtih vrat in na predavanjih.

Redno organizirajo razstave sadja in grozdja, kjer pridelovalci lahko spoznavajo nove, v proizvodnih nasadih še ne razširjene sorte, križance in klone ter stare, že pozabljene sorte, ki jih ohranjajo v kolekcijah.

V centrih potekajo terenske vaje različnih študijskih programov in študentom nudijo strokovno pomoč in opremo pri raziskovalnih, diplomskih in drugih nalogah.

IZOBRAŽEVANJE IZ EKONOMSKIH VSEBIN

Poleg obsežnega tehnološkega svetovanja so ekonomske vsebine za gospodarno in uspešno poslovanje kmetij ključnega pomena. Slednje vključujejo

obsežno področje, od osnovnega izobraževanja za načrtovanje gospodarjenja na kmetiji, pa vse do poznavanja odmere dohodnine za nosilce kmetijske, gozdarske in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Nosilci izobraževanj iz ekonomskih vsebin so člani strokovne skupine za ekonomiko kmetijstva v okviru KGZS, ki deluje že od leta 1993.

Pri izvedbi izobraževanj in osebnega svetovanja kmetijam se s pridom uporablja katalog kalkulacij za načrtovanje gospodarjenja na kmetijah. V njem je objavljenih 135 kalkulacij za različne proizvodne usmeritve na kmetijah, vključno z ekološko pridelavo, preglednico za gozdarsko proizvodnjo in dopolnilnimi dejavnostmi na kmetijah. Kalkulacije so izdelane po metodi spremenljivih stroškov oziroma pokritja in so zato primerne za načrtovanje strukture pridelave, ki daje najvišji dohodek na kmetiji.

Svetovalci redno spremljajo novosti v zakonodaji na področju davkov v kmetijstvu (zakon o dohodnini, zakon o DDV, zakon o obdavčitvi nepremičnin, zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka ...) ter o tem obveščajo in izobražujejo kmete. Z lastnim svetovalnim orodjem na podlagi konkretnih podatkov posamezne kmetije izdelajo izračune in svetujejo pri izboru najugodnejše možnosti za obdavčitev. Prav tako imajo lastno svetovalno orodje za izdelavo izračunov, ki kmetom pomagajo pri odločitvi, ali naj vstopijo v sistem DDV.

V sklopu izobraževanj in osebnih svetovanj kmetijam predstavijo postopke, ki so jih dolžni opraviti na FURS, obravnavajo pravila za ugotavljanje davčne osnove in z lastnim svetovalnim orodjem na podlagi

DOPOLNILNE DEJAVNOSTI NA KMETIJAH

Vse več kmetij potrebuje dodaten dohodek na kmetiji, da si zagotovi primerne življenjske pogoje, zato jim kmetijska svetovalna služba pomaga pri usmerjanju v opravljanje dopolnilnih dejavnosti. V letu 2013 je služba nudila pomoč 1.057 kmetijam pri registraciji novih dopolnilnih dejavnosti.

konkretnih podatkov posamezne kmetije izdelajo izračune in svetujejo pri izboru najugodnejše možnosti za obdavičtev.

Na kmetiji, ki želi poslovati uspešno, je potrebno tudi investirati. Kmetijski svetovalci redno spremljajo novosti glede pogojev in kriterijev investicijskih razpisov (objavljenih s strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Slovenskega regionalno razvojnega sklada, občin ...) in o slednjih obveščajo kmete. Za predvideno investicijo z lastnim orodjem v sodelovanju s kmetijo izdelajo poslovni načrt, ki nam pokaže, ali je investicija ekonomsko upravičena. Kasneje spremljajo izvedbo investicije in pomagajo pri pripravi zahtevka za črpanje finančnih sredstev

SODELOVANJE S KMETIJSKO ŠOLO

Svetovanje in izobraževanje v kmetijstvu se izvaja v sklopu rednih izobraževalnih programov na kmetijskih in biotehniških šolah ter kot izobraževanje in svetovanje članom kmetijskih gospodarstev po zaključku šolanja, ki se izvaja v okviru kmetijsko-gozdarskih zavodov. Med kmetijsko-gozdarskimi zavodi in kmetijskimi ter biotehniškimi šolami poteka obsežno strokovno sodelovanje, rezultat katerega je večji napredek kmetijstva v regiji.

S Centrom biotehnike in turizma Novo mesto Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto sodeluje pri pripravi in izvedbi skupnih projektov ter pri prenosu znanj na kmetijska gospodarstva (ukrep 111, organizacija tečajev, sortni poskusi ...). Prav tako sodelujejo pri testiranju naprav za nanos FFS in organizaciji tekmovanj v oranju, na prireditvah, ki jih organi-

zira zavod (Dan sadjarsko-vinogradniške tehnike, Kmečki praznik, Topliško jabolko), in pri pripravi televizijskih kmetijskih oddaj.

IZOBRAŽEVANJE FADN

FADN je kratica za Farm Accountancy Data Network ali po slovensko za Mrežo računovodskih podatkov s kmetij. To je harmoniziran sistem poenostavljenega kmetijskega knjigovodstva, ki temelji na spoštovanju enakih računovodskih načel v vseh državah članicah EU. Izvaja se na vzorcu kmetijskih gospodarstev in je namenjen spremljanju absolutnih in relativnih sprememb dohodkov na ravni kmetijskega gospodarstva za potrebe agrarno ekonomskih analiz ter za podporo agrarno političnim odločitvam. Računovodska pisarna, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj, je poleg računovodske pisarne KGZ Ptuj zadolžena za obdelavo podatkov vzorčnih kmetij in poročanje le-teh Evropski komisiji preko sistema RICA.

Potrebne podatke zbirajo posamezniki bodisi s pomočjo uporabe računalniške preglednice ali pa na posebnih obrazcih, ki se izpolnjujejo ročno. Vpisovanje podatkov v denarno poročilo, poročilo o pridelkih, živini in delovni sili naj bi potekalo redno in temu sledi sprotno pošiljanje v računovodsko pisarno.

Vse kmetije, ki so pripravljene podatke vnašati direktno v FADN aplikacijo, ki so jo razvili skupaj z računovodsko pisarno na Ptuj in podjetjem TRENDNET, pa povabijo na praktično delavnico. Vsaka kmetija preko svoje šifre dostopa do spletne aplikacije, ki ji omogoča direkten vnos njenih podatkov.

Z razstavami svetovalci skrbijo za učinkovit prenos aktualnih informacij in usmerjanje razvoja kmetijske stroke ter podeželja.

UPORABA FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV

Uporaba fitofarmaceutskih sredstev (FFS) v tehnologiji pridelave je zahtevno in odgovorno opravilo, zato morajo biti uporabniki FFS dodatno usposobljeni.

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj je eden od šestnajstih v Sloveniji in eden od dveh na Gorenjskem pooblaščenih izvajalcev za usposabljanje uporabnikov FFS o varni rabi le-teh. Ravno pravilna in varna raba FFS je zelo pomembna za varstvo zdravja tako potrošnikov kot pridelovalcev, pa tudi za varovanje okolja.

V dobrih desetih letih so za delo oziroma ravnanje s FFS uspeli usposobiti nekaj čez 1.840 tečajnikov. V zadnjih letih letno izvedejo od enega do tri osnovne tečaje ter tudi do več kot deset obnovitvenih tečajev. Samo v letošnjem letu bodo tako izvedli obnovitveno izobraževanje za okrog osemsto slušateljev.

Izobraževanje uporabnike FFS spodbuja k intenzivnejši komunikaciji s kmetijskimi svetovalci, ki se ukvarjajo s po-

dročjem zdravstvenega varstva rastlin. Običajno so kmetijski svetovalci, ki pri izobraževalnih uporabnikih FFS sodelujejo, vključeni tudi v spremljanje pojava škodljivih organizmov v določenem okolju za potrebe prognozične službe zdravstvenega varstva rastlin. Na dolgi rok to prinaša tehnologijo, ki je varna za okolje in za zdravje potrošnika ter dolgoročno tudi zmanjšanje rabe FFS.

DELO V LETU 2014

V letu 2014 je svetovalna služba nadaljevala z vsemi aktivnostmi, ki so potekale že v letu 2013, obenem pa je sledila ciljem, ki si jih je zadala s programom dela. Posebno pozornost je služba namenila strokovni pomoči kmetom s poudarkom na optimizaciji gospodarjenja na kmetiji, prilagajanju tehnologij spremenjenim klimatskim razmeram in usposabljanju kmetov v smeri obvladovanja stroškov, večje storilnosti in učinkovitejšega trženja.

» VODJE ODDELKOV ZA KMETIJSKO SVETOVANJE
» IN JOŽE OČKO

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Iztekajo se roki za vložitev zahtevkov za izplačilo evropskih sredstev

Iztekajo se zadnji roki za vložitev zahtevkov za izplačilo odobrenih sredstev iz Programa razvoja podeželja. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) ter Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju: Agencija) opozarjata vse upravičence za pridobitev evropskih sredstev, da morajo biti zahtevki za izplačilo pripravljene skladno s pogoji javnega razpisa in odločbe o pravici do sredstev in naj ne čakajo po nepotrebem do zadnjega dne z oddajo zahtevkov za izplačilo.

MKGP in Agencija sta pripravila seznam bistvenih pogojev, ki jih mora upravičenec upoštevati, da bodo zahtevki za izplačilo čim boljše pripravljene:

- **naložba mora biti zaključena** pred vložitvijo zadnjega zahtevka za izplačilo;
- **zaključek naložbe** v primeru gradnje je pravno močno uporabno dovoljenje oz. izjava svetovalne službe, kjer je to določeno; v primeru nakupa opreme mora biti le-ta vključena v proizvodni proces; priložen mora biti zapisnik o testiranju, garancijski list ali drug dokument, ki izkazuje, da je oprema nova in v funkciji;
- **računi morajo biti plačani v celoti** preko transakcijskega računa, razen v primeru blagajniškega maksimuma in določenih izjem pri fizičnih osebah;
- **na potrdilu o plačilu mora biti nedvoumno razviden sklic na račun**, ponudbo ali predračun, na podlagi katerega je bilo plačilo izvršeno, in mora biti priloženo k zahtevku;
- **tri ponudbe, ki so pripravljene tako, da jih je možno med seboj primerjati** (karakteristike, cene, plačilni pogoji);
- **če je upravičen strošek v javnem razpisu določen na enoto**, je treba posredovati račun za celotni strošek, zaprositi pa za upravičeni znesek;
- **kontrola na kraju samem ugotavlja** natančno skladnost med vlogo s spremembami, predloženimi računi in dejanskim stanjem.

Če se v času izvajanja naložbe dogajajo spremembe, jih mora upravičenec obvezno sporočiti Agenciji, da lahko pri kontroli upošteva dejansko stanje in ne izreče sankcije.

Najpogostejše spremembe, ki jih je treba sporočiti:

- **sprememba datuma vložitve zahtevka** v naslednje leto je mogoča samo v primeru, da sprememba med leti še ni bila narejena;
- **sprememba odobrene naložbe projekta**, kjer se mora upoštevati osnovno načelo, da se namen in cilji naložbe glede na odobreno vlogo ne spremenijo. Pomembno je, da Agencija pri izvajanju kontrole ugotovi, da so vloga in vse sporočene spremembe skladne z dejanskim stanjem;
- **transakcijski račun (TRR)** se izpiše v odločbi o pravici do sredstev; v primeru spremembe se to sporoči na obrazcu, ki je dostopen na spletni strani Agencije;
- **sprememba upravičenca – prejemnika odločbe o pravici do sredstev** je možna, če to javni razpis dopušča in če gre za univerzalno pravno nasledstvo, kar mora biti razvidno iz priloženih pravnih podlag, obveznosti iz odločbe pa morajo biti v celoti prenesene na novega upravičenca.

Kako spremembo sporočiti Agenciji?

- Če je bila vloga oddana klasično na prijavnem obrazcu, se prošnja s prilogami in utemeljitvami pisno posreduje na Agencijo, s pripisom zadeve »številka odločbe«.
- Če je bila vloga oddana elektronsko, je treba v e-aplikaciji, dostopni na spletni strani Agencije, izpolniti prošnjo, natisniti obrazec skupaj s prilogami in posredovati Agenciji.

Več: v brošuri z naslovom Zahtevki za izplačilo sredstev 1. in 3. osi Programa razvoja podeželja 2007–2013 in na spletnih straneh: www.program-podezelja.si.

Majda Vintar,
Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Za vsebino prispevka je odgovorna Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007-2013, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Le iz zvestobe raste blagor

Več kot tisoč kmetov se je zbralo na Ponikvi in Slomu.

»Vseslovensko srečanje kmetič in kmetov pri zavetniku slovenskih kmetov, kmetijstva in kmetijskega slovstva blaženemu Antonu Martinu Slomšku je za vse kmete in kmetijstvo velik praznik,« je 12. oktobra na srečanju na Ponikvi, kjer se je zbralo prek tisoč kmetov in vseh, ki jim je kmetijstvo blizu, povedal predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič. V svojem nagovoru je med drugim poudaril pomen družine kot vrednote in preletel dogajanje zadnjega leta, ki bo ostalo v spominu kot leto vremenskih neprijetnosti. Poudaril je, da se škode ne da povrniti, država pa lahko z znižanjem najemnin, dajatev, pravočasnim in rednim izplačilom sredstev iz neposrednih plačil pomembno pripomore k laž-

jemu premagovanju zapletov. »Vse kaže, da nam je dana lepa jesen in lahko z dobro jesensko setvijo optimistično vstopimo v novo leto,« je zaključil ter spregovoril še o pomenu povezovanja in osveščanja domačih kupcev. Ob tem je omenil raznovrstnost slovenskih kmetij in vlogo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, stanovske organizacije kmetov, ki zastopa interese vseh.

OHRANJANJE DRUŽINSKEGA IZROČILA

Letošnje srečanje se je pričelo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi, kjer je ob somaševanju duhovnikov mašo daroval celjski škof dr. Stanislav Lipovšek. Škof Lipovšek je v pridigi izrazil veselje in zahvalo nad dejstvom, da se vedno več mla-

Letošnje srečanje se je pričelo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi, kjer je ob somaševanju duhovnikov mašo daroval celjski škof dr. Stanislav Lipovšek. Pri maši je sodeloval častni škof Evangeličanske cerkve na Slovenskem mag. Geza Erniša. S petjem so mašo obogatili člani domačega cerkvenega mešanega pevskega zbora, s prinašanjem darov k oltarju so kmetje z različnih delov Slovenije izrazili hvaležnost do plodov, ki jih daje narava.

Dr. Marta Ciraj: *Le iz zvestobe raste blagor je bilo tokratno geslo srečanja. Iz teh besed so črpali svoje razmišljanje govorniki, tako pri sveti maši kot na akademiji. Ob tem, da je bilo naklonjeno vreme, da se je udeležila velika množica ljudi, me predvsem napolnjuje veselje, da tako lepo raste naša povezanost, in da nas Duh povezuje ter krepi. Zelo se me je dotaknila pristna ekumenska drža škofov Stanislava Lipovška in protestantskega škofa Geze Erniša, ki sta nam ob koncu skupaj podelila duhovniški blagoslov, in izrek Geze, da "v miru pridelovati svoj vsakdanji kruh nima alternative".*

Tokrat smo doživeli tudi izjemno pozornost občinstva glavni govornici Alenki Lipušček, tako da je velika množica ljudi zbrano poslušala njeno zelo spodbudno sporočilo, temelječe na njenem lastnem izkustvu, saj je tudi sama hči slovenskega kmeta, ki se kot viharnik skozi stoletja upira potujčevanju in vsakokratnim težavam z oblastjo.

Kot ena izmed predlagateljcev, članica organizacijskega odbora, sodelujoča in redna obiskovalka srečanja sem hvaležna za vse milosti, ki smo jih vsi obiskovalci in tudi Slovenija pridobili prek našega zavetnika Antona Martina Slomška.

Dogajanje so popestrili člani vokalne skupine IL DIVJI ter Podokničarji. Člani prostovoljnega gasilskega društva Ponikva so pripravili golaž in ob pomoči kmečkih žena ter učencev Srednje kmetijske šole Šentjur skrbeli za pogostitev udeležencev.

Joško Romšak, dr. Marta Ciraj in mag. Andrej Golob so 3. avgusta 2004 predlagali razglasitev blaženega Antona Martina Slomška za zavetnika kmetijstva in kmetijskega slovstva. Pri tem jih je podprla stanovska organizacija kmetov, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je prevzela organizacijo srečanja.

zno izobražujejo in se sprti, ob delu, uvajajo v pogoje in naloge dela na kmetiji. To je veselje, to je bodočnost našega podeželja,« je povedal in dodal: »K novemu začetku in resnični duhovni prenovi našega krščanskega življenja nas vabi tudi bogato pastoralno dogajanje, ki se urešničuje po naših župnijah in ga usmerja krovni pastoralni dokument ter na poseben način sinoda o družini, ki poteka v Rimu. Zato je prav, da se v molitvi vedno znova obračamo k Sv. Duhu, da bi vsa ta bogata pastoralna dejavnost resnično obrodlila duhovno pomlad v naši deželi, ki bo blagodejno vplivala na naše medsebojne odnose v družini, v sosedstvu, med sorodniki in vaščani, v župniji, v družbi in v današnjem sve-

tu, ki tako zelo potrebuje luči in zdravilne moči Jezusovega evangelija.«

DRUŽINSKE KMETIJE KOT TEMELJ DRŽAVE

Druženje se je nadaljevalo s slavnostno akademijo pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu. Osrednja gostja akademije je bila mag. Anka Lipušček Miklavič, direktorica Mlekarne Planika. S svojim razmišljanjem, ali je zvestoba še aktualna, je pritegnila pozornost prisotnih. Spregovorila je o pomenu pobude Združenih narodov, da države okrepijo svoje nacionalne razvojne programe ter vanje vključijo družinsko kmetovanje. Poudarila je pomen zavedanja, da prav družinske kmetije zagotavljajo trden te-

Poleg Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Občine Šentjur so letošnje srečanje finančno podprli: Zadrúžna zveza Slovenije, Deželna Banka d. d., Kapitalska zadruga z. b. o. in Semenarna Ljubljana d. d. Posebna zahvala gre učencem srednje kmetijske šole Šentjur in njihovi mentorici za pomoč pri razdelitvi hrane in pripravi prireditve, vrtnarski šoli Celje, ki je pripravila okrasitev, podjetju Slom d. o. o. za jabolka, članicam osmih društev kmečkih žena in kmetijskim svetovalkam, gasilskemu društvu Šentjur in Župniji Ponikva.

melj za stabilno proizvodnjo in dajejo državi stabilnost.

»Prav zaradi tega je nujno družinsko kmetovanje ponovno postaviti v središče kmetijskih, okoljskih in socialnih politik. Država mora s finančnimi spodbudami družinskemu kmetovanju nameniti čim večjo pozornost, saj je le v tem garancija, da bodo ostala obdelana tudi območja, ki zaradi same konfiguracije ne omogočajo intenzivnega kmetovanja. Le na tak način bomo lahko zagotovili, da se bodo mladi odločali ostati na kmetijah in tako kot njihovi predniki ostali zvesti svoji rodni grudi,« je povedala in dodala: »Ne zamudimo priložnosti in učinkovito spodbujajmo ohranjanje delovnih mest na podeželju.«

IZRAZIMO HVALEŽNOST

V Občini Šentjur, kjer že enajsto leto gostijo vseslovensko srečanje kmetov, so ponosni na številne družinske kmetije, je v uvodnem pozdravu na slavnostni akademiji povedal njihov župan Marko Diaci. Še posebej so veseli, da se za kmetovanje odloča vse več mladih. In srečanje na Ponikvi je nekaj posebnega, meni tudi predsednik Zadrúžne zveze Slovenije Peter Vrisk. Vsako leto se na njem zbere večina tistih, ki v kmetijstvu aktivno deluje. »Prav je, da se včasih ozremo naokoli in izrazimo hvaležnost do družine, sodelavcev, drug do drugega,« je rekel in dodal: »Cilj človeka ni brezskrbno življenje, temveč hoja po poti, reševanje problemov in vse skupaj je lepše in lažje, če jo spremljajo dobri medsebojni odnosi.«

»TATJANA VRBOŠEK

»FOTO: ŽARE MODLIC

Pri pripravi vseslovenskega srečanja kmetov na Ponikvi sodelujejo članice društev kmečkih žena pod mentorstvom kmetijskih svetovalk **Vesne Mihalič** in **Marjete Orlčnik** s KGZS - Zavoda Celje:

Kljub pomembni vlogi kmečke žene na kmetiji (žena naj bi podpirala tri vogale v hiši), je bilo po tradiciji njeno mesto povečini v kuhinji pri štedilniku. Z vsestranskim razvojem na kmetijah so kmečke ženske začutile potrebo po širšem delovanju tako v okviru kmetije kot javno, predvsem pa z željo po druženju in izobraževanju. Bistvo vsega je druženje, povezovanje, izmenjava izkušenj. Vse z dobro voljo, ki jih bogati in jim daje novo energijo. Članice osmih društev kmetič, ki že enajst let pomagajo pri pogostitvi na Ponikvi, to počno z velikim veseljem in srčnostjo. Doma spečejo sladke in slane dobrote, kruh in potice. Skupaj s Prostovoljnim gasilskim društvom Ponikva in dijaki Šolskega centra Šentjur sodelujejo pri razdelitvi golaža. Pogostitev je vsako leto izpeljana hitreje. Letos so razdelile golaž več kot tisoč udeležencem v manj kot pol ure.

Jesenske aktivnosti zbornice

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije še naprej aktivno zastopa interese članstva.

ZAKUPNINE NA SKLADU

Predstavniki KGZS so se poleti srečali s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov RS (Sklad) in predstavili pobude v zvezi z zakupninami. Svet Sklada se je na naše pobude odzval, a z odgovori nismo zadovoljni, zato še naprej zahtevamo ustrezno rešitev nastalih težav. Na kratko smo povzeli naše predloge in odgovore Sklada:

Odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih

Sklad lahko zakupnine odpisuje le v primeru, da gre za naravno nesrečo (sklep Vlade RS, ugotavljanje škode s pomočjo občinskih komisij, vpis podatkov v aplikacijo Ajda in na koncu ustrezen sklep sveta Sklada). Sklad meni, da je zgolj interna komisija Sklada, ki bi individualno obravnavala zakupnike, brez zakonske podlage in zato tega ne bodo izvedli.

Ukinitev licitacij pri izenačenih ponudnikih za zakup

KGZS je predlagala ukinitve licitacij, saj jih Zakon o kmetijskih zemljiščih v 27. členu ne predvideva, niti ne daje pravne podlage za ureditev v drugih pravnih aktih.

Sklad meni, da je licitiranje, ki je urejeno v Pravilniku o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč, upravičeno. Pravnega razloga za uvedbo licitacije ne navaja, navaja pa svojo gospodarnost pri upravljanju državnega premoženja, saj naj bi v letu 2013 na podlagi 82 licitacij zaslužili 20 tisoč evrov dodatne zakupnine, v letu 2014 pa

do junija v 74 licitacijah 26 tisoč evrov dodatne zakupnine.

Pobuda za dolgoročen odkup zemljišč s pomočjo višje zakupnine

Sklad se s tem ne strinja, saj je treba pri prometu s kmetijskimi zemljišči upoštevati določbe Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki pred zakupnika postavlja solastnika in kmeta mejaša kot predkupna upravičenca. Dodatno navajajo, da strategija Sklada ne predvideva prodaje zaokroženih zemljišč, ki so v lasti RS, prav tako pa ni v ekonomskem interesu Sklada dolgoročno obročno pridobivanje zakupnine, temveč se zahteva plačilo takoj ali največ v enem letu.

Pobuda za znižanje zakupnine za 2014

Za 17 odstotkov višja zakupnina v letu 2014 v primerjavi z zakupnino v letu 2013 je bila sprva posledica davka na nepremičnine. Davka letos ni, kljub temu pa Sklad odgovarja, da je zakupnina upravičena na podlagi velikega interesa zakupnikov za zakup in visokih zlicitiranih zakupnin. Poleg tega bi znižanje zakupnine za leto 2014 prineslo izpad načrtovanih prihodkov v proračunu Sklada, kar vidi kot negospodarno ravnanje ter oškodovanje državnega premoženja.

KATASTRSKI DOHODEK

Na podlagi Zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka ZUKD-1 je spomladi 2013 Geodetska uprava Republike

Slovenije pripravila nove izračune KD, ki so bili do določenih regij nepravilni in pri nekaterih proizvodnih usmeritvah močno precenjeni. KGZS je s številnimi aktivnostmi pripomogla, da je bila sprejeta novela ZUKD-1B, s katero je bila uzakonjena »kapica«, ki je za leto 2013 predvidela povečanje KD na posameznih parcelah za največ 10 odstotkov v primerjavi z letom 2012. Za parcele, na katerih so novi izračuni KD nižji (lahko tudi negativni) od predhodnega, se upoštevajo novi izračuni. Na globalni ravni je tako KD za četrtno nižji, kot je bil do vključno leta 2012.

Jeseni 2013 je bila imenovana medresorska delovna skupina za preveritev izračuna KD, v kateri je sodelovala tudi predstavnica KGZS. Skupina je preverila metodologijo in izračune, preučila več alternativnih modelov za prihodnje ter predlagala, da se do uveljavitve novega modela podaljša prehodno obdobje z 10-odsto-

tno »kapico«. Novela ZUKD-1C je to obdobje podaljšala do leta 2016.

KGZS je že pričela z aktivnostmi za uveljavitev nove metodologije, pri kateri želi s proaktivnim pristopom in z vključitvijo predstavnikov stroke ter nevladnih organizacij in združenj vsem omogočiti **možnost sodelovanja in sooblikovanja novega modela, ki naj zagotovi pravično in stabilno kategorijo pavšalne ocene dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.**

ŠKODA ZARADI POPLAV IN MOČE

Letošnjo pridelovalno sezono v kmetijstvu opredeljuje velika količina padavin v polnem obdobju. Take razmere so pri različnih kmetijskih rastlinah sicer različno vplivale na pridelek, na splošno pa lahko rečemo, da so pridelki predvsem na travinju in nekaterih drugih kmetijskih rastlinah količinsko ugodni, ka-

Tudi letos je KGZS aktivno sodelovala na sejmu Agra v Gornji Radgoni. Naš razstavni prostor je v času sejma pritegnil pozornost množice obiskovalcev.

kovost pa je zaradi večjega napada boleznih in škodljivcev, zapleveljenosti ter oviranega dozorevanja slabša. Zaradi namočenosti tal je bilo nemogoče s stroji na zemljišča, zato so bili tehnološki ukrepi opravljeni izven optimalnih rokov, kar negativno vpliva tako na kakovost kot tudi na količino pridelka. Opazna je prekomerna namnožitev plodove vinske mušice, ki je povzročila veliko škodo na breskvah, škoda pa je bila tudi na češnjah in grozdju. Predvsem v vrtnarstvu so povzročali težave in škodo polži, ki so se na nekaterih območjih razmnožili.

Zaradi namočenosti ni mogoče na zemljišča s stroji, kar bo povzročilo zamude pri novi setvi in težave pri izvajanju obveznosti, ki so jih kmetje sprejeli iz ukrepov kmetijske politike. Zaradi manjših in slabših pridelkov bodo (so) pridelovalci utrpeli škodo in so upravičeni do ukrepov za ublažitev teh posledic (znižanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, znižanje najemnin za zemljišča v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov...), zato **predlagamo, da se škoda čim prej oceni.**

AGRARNE SKUPNOSTI

Delovna skupina za pripravo Zakona o agrarnih skupnostih (ZAS), v kateri sodeluje tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, se je sredi septembra 2014 po polletnem premoru ponovno sestala. Pripravljavci osnutka predpisa se strinjajo z osnovno idejo ZAS, da se omogoči lažje skupno gospodarjenje z zemljišči v solastnini ali skupni lastnini (nižji delež soglasja za sprejemanje odločitev v agrarni skupnosti).

Predvideva se, da se agrarna skupnost v statusni in orga-

Člani upravnega odbora KGZS so o težavah, ki tarejo slovenske kmete, seznanili tudi ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana in njegovo ekipo.

nizacijski obliki zelo približa pravni osebi (agrarne skupnosti zaradi pomislekov o primernosti prenosa solastnine ali skupne lastnine na pravno osebo ne bodo postale pravne osebe, se jim bodo pa v svoji notranji in zunanji ureditvi zelo približale, in sicer z urejenimi inštituti predsednika agrarne skupnosti, občnim zborom, upravnim odborom in nadzornim odborom). Posebej bo urejeno tudi poglavje dedovanja premoženja, ki je v solastnini ali skupni lastnini članov agrarne skupnosti, in sicer bodo sodišča po uradni dolžnosti izpegljala postopke dedovanja, delež v agrarni skupnosti se bo z oporoko ali zakonitim dedovanjem praviloma prenesel le na eno osebo.

Na zadnjem srečanju delovne skupine 10. septembra 2014 so bile dogovorjene še naslednje vsebine, ki naj bi se zapisale v ZAS:

- premoženje, ki ga je ob ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti dobila občina, se bo ponudilo v brezplačno uporabo agrarni skupnosti,

lahko pa bo občina svoj del solastnine ali skupne lastnine brezplačno prenesla na člane agrarne skupnosti,

- za izplačilo nujnih deležev se bodo oblikovali posebni kriteriji za cenitev premoženja agrarne skupnosti,
- agrarni skupnosti bo omogočeno opravljanje dopolnilne dejavnosti.

Delovna skupina predvideva, da bo **končno besedilo ZAS pripravljeno konec oktobra ali v začetku novembra 2014**, nato pa posredovano v zakonodajni proces. Na KGZS bo o predlogu zakona ponovno razpravljala strokovni odbor za gorsko-ovišinska območja in območja z omejenimi dejavniki za pridelavo ter agrarne skupnosti.

ZAKOL GOVEDI NA DOMU

Pravilnik o pogojih za zakol živali izven klavnice za lastno domačo porabo (Uradni list RS, št. 117/2004) opredeljuje pogoje in vrste rejnih živali, ki jih kmet lahko zakolje sam za lastno porabo na kmetiji. S pravilnikom se dovoljuje zakol le naslednjih živali: prašiči, ovce,

koze, gojena divjad, kunci in domača perutnina. Govedo ni zajeto med živali za zakol po tem pravilniku.

Poseljenost in obdelanost kulturne krajine Slovenije v hribovitih predelih je izrazito odvisna od reje govedi. **Zakonsko omogočena možnost zakoljenega goveda letno na kmetiji bi po eni strani ohranila tradicionalne reje in po drugi strani omogočila preživetje družine in boljšo prehransko oskrbo družin z izredno slabim ekonomskim položajem.**

Zakonodaja EU dovoljuje, da kmet lahko lastno vzrejeno žival zakolje sam doma za lastne potrebe in to ni predmet živilske zakonodaje – pri nas pa to ni dovoljeno, dovoljeno je le za majhne živali (drobnica, prašič, kunci, perutnina ...). Vse druge države članice to dovoljujejo, celo Velika Britanija, ki ima največje težave z BS. **KGZS nenehno opozarja na to in vsako leto da pobudo za spremembo zakonodaje, ki onemogoča zakol goveda.** Žal še nimamo pozitivnega odgovora.

POGOJI ZA PREDELAVO ŽIVIL

Spreminja se Pravilnik o določitvi majhnih količin živil, pogojih za njihovo predelavo in označitev ter o določitvi določenih odstopanj na področju obratov, ki proizvajajo živila živalskega izvora.

Po vzoru Avstrije smo imeli od leta 2006 do sedaj enako zakonsko ureditev. Nikakršnega strokovnega razloga ni, da bi karkoli zaostrili. Goljufije, ki nastajajo in so morebitni razlog za zaostrovanje, bi rešili z nadzorom sledljivosti po vseh členih prodajnih verig.

Sedanji predlog pravilnika bo najbolj prizadel tiste kmetije, ki so daleč od mest in imajo že tako ali tako težje pogoje za kmetovanje. Posredno bo zavrta samooskrba in dostopnost kmečkih pridelkov do potrošnika.

Zato Upravni odbor KGZS poziva Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, da se dosednji pogoji za predelavo živil živalskega izvora na kmetijah, ki so že potrjeni s strani EU Komisije, ohranijo in tako omogočijo zaščito in popuste skladno z evropsko zakonodajo.

Prenovo naj bi doživel tudi Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil.

Upravni odbor KGZS ugotavlja, da predlog pravilnika **poslabšuje pretočnost živil s podeželja do potrošnika in manj ščiti slovensko živinorejo in predelave na kmetijah**, zato poziva Upravo RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, da pripombe upošteva oziroma ne spreminja obstoječega zakonskega akta, ki je bil potrjen s strani EU Komisije na tem področju.

S SKUPNO MOČJO DO DOBRIH ODLOČITEV

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) Cvetko Zupančič je v torek, 23. septembra, na delovni obisk sprejel člane Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri Državnem zboru Republike Slovenije, ki jih je vodila njegova predsednica Iva Dimic. Na sestanku so se člani odbora seznanili z delom zbornice, na drugi strani pa je vodstvo zbornice dobilo koristne informacije in mnenja predstavnikov parlamenta o pričakovani vlogi zbornice.

Kot je dejala predsednica odbora Iva Dimic, je njihov namen spoznati vse pomembne organizacije, ki delujejo v kmetijstvu, saj bodo tako lažje oblikovali strategijo razvoja slovenskega kmetijstva. Kasneje se je pri izmenjavi mnenj pokazalo, da bo treba tudi s strani države storiti še marsikaj, saj se ta včasih še vedno obnaša preveč mačehovsko do kmetijstva. Seveda pa pri tem država računa tudi na ustrezno strokovno znanje in izkušnje, ki jih ima zbornica.

»Poslanstvo zbornice je poleg zastopanja interesov lastnikov kmetijskih in gozdnih zemljišč tudi strokovno svetovati in pomagati organom oblasti pri sprejemanju odločitev v korist slovenskega kmetijstva. Zato je takšno srečanje lahko dober začetek uspešnega sodelovanja v novem mandatu državnega zbora,« je povzel pomen srečanja predsednik KGZS Cvetko Zupančič.

POPRAVLJENE NAPAKE PRI UPORABI FFS

V Uradnem listu RS, št. 71/2014 dne 3. oktobra 2014 je bil objavljen Pravilnik o pravilni uporabi fitofarmaceutskih sredstev (v nadaljnjem besedilu Pravilnik), ki je začel veljati 18. oktobra 2014. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) si je že več kot deset let prizadevala za njegovo spremembo.

Do sedaj se je KGZS zdelo sporno, da je bila uporaba pršilnikov in motornih nahrbtnih škropilnic prepovedana v 20 m oddaljenosti od stanovanjskih objektov, čebelnjakov, vrtcev, šol, otroških in športnih igrišč, zdravstvenih domov, domov za upokojence in drugih podobnih objektov ali

stanovanjskih objektov ter njihovih funkcionalnih zemljišč. Sporno je bilo prvič to, da termin »funkcionalno zemljišče« ni bil pojasnjen, saj je Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN, Uradni list SRS, št. 18/84 in naslednji), ki je nudil pravno podlago za določitev funkcionalnega zemljišča k obstoječim objektom, nehal veljati 1. januarja 2003, torej prej, preden je bil stari pravilnik sprejet. Drugič pa je bilo sporno to, da predlagatelj kljub večkratnim pozivom KGZS ni dopustil možnosti uporabe pršilnikov in motornih nahrbtnih škropilnic v manjši oddaljenosti od 20 m, ob pogoju, da se zanašanje škropilne brozge prepreči z fizično oviro (žive meje,

zavese ipd.) ali z uporabo dodatne opreme, ki zmanjša zanašanje (npr. šobe za zmanjšanje zanašanja).

Sedaj to napako predlagatelj popravlja. Varnostna razdalja je sicer še vedno določena, vendar je sedaj jasno, da gre za razdaljo od objektov (ne od njihovih funkcionalnih zemljišč), ti objekti pa so tudi jasno naštevi v sedmem členu Pravilnika. To so objekti za skladiščenje in predelavo rastlin, objekti za rejo in oskrbo živali, čebelnjaki, stanovanjske stavbe, vrtci, šole, otroška in športna igrišča, zdravstvene ustanove, domovi upokojencev ali drugi tovrstni objekti.

»ZBORNIČNI URAD

Prihaja leto sprememb

Ali bodo spremembe tudi v Registru kmetijskih gospodarstev ali bodo temelji ostali isti?

Vsaka velika prenova zgradbe zahteva določene spremembe, popravke pri samih temeljih in tudi tukaj, na področju ukrepov kmetijske politike, kjer se z letom 2015 začena novo programska obdobje s kopico sprememb, novih ukrepov, spremenjenih zahtev in drugačnih plačil, ni prav nič drugače. Tudi na področju uveljavljanja ukrepov kmetijske politike je kar nekaj sprememb pri temeljih, v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG), ki predstavlja osnovo in predpogoj za vse kmetije, ki želijo uveljavljati ukrepe kmetijske politike. Vse kmetije morajo namreč biti vpisane v RKG in imeti vse urejene podatke, da lahko uveljavljajo katerega od možnih ukrepov.

Novi Pravilnik o RKG prinaša večje novosti na področju opredelitve kmetije, članov kmetije, nove določitve upravičenih zemljišč, definicije razmejnitve med njivami in travniki ...

Premišljeni, dobro in natančno zasnovani in zgrajeni temelji so edino zagotovilo za dobro in varno zgradbo, tako so tudi dobro urejeni podatki v RKG, natančno izrisana zemljišča kmetijskega gospodarstva in natančno urejeni podatki o trajnih nasadih prava in zanesljiva podlaga za uveljavljanje vseh ukrepov v letu 2015.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je v oktobru posodobilo podatke v RKG aplikaciji v skladu z novimi določbami Pravilnika o RKG. Vsi nosilci kmetij ste ali boste v teh dneh prejeli izpise iz

RKG in tako vas bo MKGP obvestilo o vseh spremembah podatkov v RKG, hkrati pa bodo na izpisu navedene tudi vse napake in priporočila za ureditev podatkov.

Na KGZS želimo, da bi nosilci kmetij pravočasno in pravilno uredili podatke v RKG, zato vam želimo v nadaljevanju predstaviti, kaj morate urediti čim prej, da bodo temelji dobro pripravljene.

KMETIJA IN ČLANI KMETIJE

Novi Pravilnik o RKG prinaša spremembo pri določitvi članov kmetije, kjer je bilo do sedaj opredeljeno, da se člani kmetije določijo na podlagi vpisa gospodinjev na določeno kmetijo.

Kako pa po novem? Člane kmetije po novem delimo v dve skupini, in sicer:

- **Člani kmetije z istim prebivališčem kot nosilec kmetije:** člani so vse fizične osebe starejše od 15 let, ki imajo stalno prebivališče na istem naslovu kot nosilec, ne glede na sorodstveno razmerje z nosilcem kmetije.
- **Sorodniki:** član kmetije je lahko tudi fizična oseba, starejša od 15 let, ki dela na kmetiji in ima stalno bivališče v Republiki Sloveniji, vendar ne na istem prebivališču kot nosilec. Član je lahko nosilec zakonca ali oseba, s katero živi nosilec v zunajzakonski skupnosti, partner v registrirani istospolni skupnosti ali sorodnik, s katerim je nosilec v sorod-

stvu v ravni vrsti ali stranski vrsti do vštete drugega kolena ter v sorodstvu po svaštvu v prvem kolenu. Nosilec mora imeti za vpis sorodnikov kot članov kmetije v RKG pridobljeno njihovo pisno soglasje.

FIZIČNA OSEBA JE LAHKO ČLAN KMETIJE LE NA ENI KMETIJI

Kako se vpišejo člani kmetije na določeno kmetijo? Vsi člani kmetije, ki imajo isto prebivališče kot nosilec kmetije, se vpišejo v RKG po uradni dolžnosti in nosilcu kmetije za te osebe ni potrebno nič urejati. Vpišejo se ob prvem vpisu v RKG, ob spremembah v CRP (centralnem registru prebivalstva) in ob spremembah ali selitvi nosilca kmetije. Nosilec kmetije mora sam urediti vpise članov kmetije, ki živijo na istem naslovu kot nosilec le v primeru, da ima nosilec kmetije stalno prebivališče prijavljeno na naslovu določenega zavoda, gospodarske družbe ali v večstanovanjski stavbi, kjer številke stanovanj niso pripisane k naslovu stalnega prebivališča v CRP.

Ostale člane kmetije, ki nimajo istega prebivališča kot nosilec kmetije, je potrebno na kmetijo vpisati na podlagi vloge na predpisanem obrazcu, ki je kot priloga sestavni del Pravilnika o RKG. Z vpisom člana kmetije morata soglašati tako nosilec kmetije kot tudi predvideni član kmetije.

Kot člani kmetije se lahko vpišejo naslednji sorodniki nosilca:

- zakonec ali oseba, ki živi z nosilcem v zunajzakonski skupnosti,
- partner v registrirani istospolni skupnosti,
- sorodniki v ravni ali stranski vrsti do vštete drugega kolena (otroci, posvojeneci, vnuki, starši, posvojitelji, stari starši, bratje in sestre),
- sorodniki, ki so v sorodstvu po svaštvu v prvem kolenu (nosilec tasta in tašča, nosilec pastorki – otroci nosilčevega zakonca, nosilec zeta in snaha ter zakonec nosilčevega očeta ali matere (krušni starši)).

Z novo določitvijo članov kmetije tudi ne bo več mogoče imeti dveh kmetijskih gospodarstev (KMG-MID številke) na istem naslovu, če imata nosilca isti naslov stalnega prebivališča, saj sta nosilec in član kmetije lahko pripisana le na eno kmetijo. Če je imelo več nosilcev isti naslov stalnega prebivališča, ampak ločeni kmetiji (najpogosteje zaradi ločenih proizvodenj), morate poskrbeti za izbris/združevanje kmetij.

Vse nosilce kmetij pozivamo, da si pravilno uredijo člane kmetije v RKG, saj v skladu s predpisi le v RKG vpisani člani kmetije lahko poleg nosilca opravljajo prodajo s kmetije in imajo registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji. Člani kmetije so pomembni tudi za uveljavljanje določenih ukrepov, kjer je pomembno imeti določeno število PDM (polnih delovnih moči).

Vse kmetije morajo biti vpisane v register kmetijskih gospodarstev in imeti urejene podatke, da lahko uveljavljajo katerega od možnih ukrepov.

NAMESTNIK NOSILCA KMETIJE

Za kmetijo, ki želi uveljavljati ukrepe kmetijske politike, mora nosilec kmetije izmed članov kmetije določiti tudi namestnika nosilca kmetije. Namestnik nosilca kmetije mora biti popolnoma poslovno sposobna oseba. Samo kmetije, ki poleg nosilca kmetije nimajo nobenega poslovno sposobnega člana kmetije, so lahko brez namestnika nosilca kmetije.

Za vpis namestnika nosilca kmetije mora poskrbeti nosilec kmetije, tako da na predpisanem obrazcu vložijo vlogo na upravni enoti. Za vpis namestnika mora imeti nosilec kmetije soglasje namestnika.

ZAPOSLENI NA KMETIJI

Novi Pravilnik o RKG določa tudi, da morajo biti v RKG vpisani vsi zaposleni na kmetiji, pri čemer se kot zaposleni na kmetiji razume osebo, ki delo

na kmetiji opravlja na podlagi veljavne pogodbe o zaposlitvi. Pogodba o zaposlitvi je lahko sklenjena z nosilcem kmetije ali s popolnoma poslovno sposobnim članom kmetije.

Vlogo za vpis zaposlenega na kmetiji mora nosilec kmetije vložiti na upravni enoti na predpisanem obrazcu skupaj s kopijo prijave v obvezna socialna zavarovanja (pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti). Na kmetiji zaposlene osebe za določen čas upravna enota po preteku pogodbe o zaposlitvi izbriše iz RKG po uradni dolžnosti, kar pomeni, da za izbris ni potrebno vložiti nobene vloge.

V primeru prekinitve pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, podaljšanja pogodbe za določen čas, drugih sprememb glede zaposlenega in časa trajanja zaposlitve mora nosilec

kmetije spremembe sporočiti na upravno enoto najkasneje v roku 15 dni po spremembi oz. prenehanju pogodbe na predpisanem obrazcu.

NEUPRAVIČENE POVRŠINE

Ko natančno uredite vso delovno silo na kmetiji, poskrbite še za natančen in pravičen vris GERK-ov.

V GERK-e in površine, namenjene uveljavljanju ukrepov kmetijske politike, ne sodijo površine, ki niso namenjene kmetijski rabi, in sicer:

- gozd in ostala nekmetijska zemljišča (npr. drevesa in grmičevje, kmetijska zemljišča v zaraščanju ...), ki so znotraj kmetijske rabe večja od 100 m²,
- pozidana zemljišča, vode in površine, namenjene skladiščenju hlevskega gnoja za obdobje, daljše od dveh mesecev, ki so površinsko večji od 25 m²,

- površine, na katerih se ne izvaja kmetijska dejavnost:

- zelenice okoli stavb,
- nezatravljene ograde, v katerih se nahajajo živali,
- izpusti za živali,
- rekreacijske površine, kot so golf igrišča, parki, zelenice, travnata igrišča ..., razen smučišč in površin znotraj hipodromov, če se na teh površinah izvaja kmetijska dejavnost,
- površine označenih vzletnih oz. pristajalnih stez letališč in vzletišč, čeprav so le-te zatravljene,
- na letališčih se vris GERK-a dovoli le v primeru, da se izvaja kmetijska pridelava in da imajo zanjo uporabniki zemljišč dovoljenje od lastnikov zemljišč in upravljavca letališča, iz GERK-ov pa je potrebno tudi v tem primeru izločiti vso letališko infrastrukturo ter označene vzletne oz. pristajalne steze,
- površine, kjer kmetijska pridelava ni dovoljena (npr. sanirana odlagališča nevarnih odpadkov),
- površine, kjer se nekmetijska dejavnost v eni rastni dobi opravlja več kot 30 dni (npr. začasni tabori, skladišča bal, parkirišča).

Zemljišča se v RKG vpisuje na podlagi dejanskega stanja v naravi, in sicer kot GERK-e, enako kot je bilo do sedaj. Glede na rabo površin se GERK-e vrise kot njive, trajne travnike, različne trajne nasade (vinogradi, matičnjaki, intenzivni in ekstenzivni sadovnjaki, oljčniki, ostali trajni nasadi), hmeljišča,

trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjake in plantaže gozdnega drevja.

Na novo pa bo mogoče GERK-e vrisati tudi kot: njive za rejo polžev, hmeljišča v premeni, jagode na njivi, trajne rastline na njivskih površinah, kjer pridelava ni v tleh, rastlinjake, kjer pridelava ni v tleh, rastlinjake s sadnimi rastlinami, travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi in kmetijsko zemljišče v pripravi.

Iz RKG pa se bodo izbrisali do sedaj vrisani GERK-i z vrsto rabe 1600-neobdelano kmetijsko zemljišče. GERK-om z rabo 1321-barjanski travniki se bo spremenila vrsta rabe GERK-a v 1300-trajni travnik. GERK-om z vrsto rabe 1430-ekstenzivni kraški pašniki in 1800-kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem, pa se bo spremenila vrsta rabe v 1320-travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi.

GERK Z VRSTO RABE 1320-TRAVINJE Z RAZPRŠENIMI NEUPRAVIČENIMI ZNAČILNOSTMI

Največje težave pri pravilnem vrisu GERK-ov se pojavljajo predvsem na površinah pašnikov, kjer se izvaja kmetijska raba, vendar je prisotnost nekmetijskih elementov v krajini izredno pogosta. S spremembo pravilnika o RKG se na podlagi zahteve EU v Sloveniji uvaža novo vrsto rabe GERK-ov – rabo 1320 (travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi), ki temelji na upoštevanju sorazmernega sistema upravičenosti.

Po uradni dolžnosti se bodo v GERK-e z rabo 1320 spremenili GERK-i z dosedanjo rabo 1800-kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem in 1430-ekstenzivni kraški pašni-

ki. Za vris ostalih GERK-ov s tovrstno rabo bodo morali poskrbeti nosilci sami.

GERK-i z vrsto rabe 1320 se lahko vrišejo na območju celotne Slovenije, vendar samo na zemljiščih, kjer je določitev upravičene površine zaradi prepleta neugodnih naravnih danosti (razgibanost površja, drevja, grmovja, kamenja) otežena. Neupravičeni elementi, kot so drevesa, grmičevje, kamenje ..., se na teh zemljiščih na pretežnem delu prepletajo s trajnim travinjem in tako otežujejo strojno obdelavo; zemljišča so primerna predvsem za pašo rejnih živali.

Meje GERK-a določi nosilec kmetije z upoštevanjem naravnih mej, kot so ograja pašnika, grape, prepadne stene, gozd,

ceste ... Vsem nosilcem svetujemo, da pri vrisu GERK-a zajamejo samo površine, ki so dejansko uporabljene kot pašnik, in da površinsko ne povečujejo GERK-ov v neupravičene rabe, saj bo delež neupravičene rabe vplival na koeficient znižanja plačila.

V GERK-ih z rabo 1320 so lahko zajeta zemljišča, ki so po evidenci dejanske rabe 1300-trajni travnik, 1321-barjanski travnik, 1222-ekstenzivni oz. travniški sadovnjak in vse preostale kmetijske površine (njive, trajni nasadi ...), če strnjena površina teh rab ne presega 100 m². Površine, ki sodijo v te našete rabe, so v celoti upravičene površine. Površine z vrsto dejanske rabe 1800-kmetijsko zemljišče, poraslo z goz-

dnim drevjem so upravičene 80 %. Vsa ostala zemljišča (gozd, drevesa in grmičevje, kmetijsko zemljišče v zaraščanju ...) pa so v celoti neupravičena zemljišča. Površine z vrsto dejanske rabe 2000-gozd se lahko vrišejo kot del GERK-a 1320 samo na kmetijskih gospodarstvih planinah.

Površina neupravičenih značilnosti znotraj GERK-a ne sme presegati 50 % grafične površine GERK-a. Glede na razmerje med neupravičenimi vrstami dejanske rabe in grafično površino celotnega GERK-a je določen koeficient znižanja največje upravičene površine (K). Določeni so trije razredi za določitev največje upravičene površine (NUP), in sicer je:

- K = 0 za GERK-e z 0–10 % neupravičenih površin,

ZA LAŽJO PREDSTAVO VAM PODATKE, NAVEDENE V ZGORNJEM ODSTAVKU, ŽELIMO PRIKAZATI NA PRAKTIČNEM PRIMERU:

Kmetijsko gospodarstvo ima pašnik, celotna površina je ograjena z ograjo in nosilec kmetije je narisal na upravni enoti GERK z rabo 1320 natančno po ograji pašnika. Celotna grafična površina pašnika je 5.780 m², ki pa je po evidenci dejanske rabe razdeljena v naslednje rabe:

3.000 m ²	rabe 1300-trajni travnik
500 m ²	rabe 1222-ekstenzivni oz. travniški sadovnjak
80 m ²	rabe 1100-njiva
1.000 m ²	rabe 1800-kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem
500 m ²	rabe 1500-drevesa in grmičevje
500 m ²	rabe 1410-kmetijsko zemljišče v zaraščanju
200 m ²	rabe 2000-gozd

= 5.780 m² je grafična površina celotnega GERK-a

IZRAČUN CELOTNE UPRAVIČENE POVRŠINE:

v celoti upravičene rabe (1300, 1222 in 1100)		= 3.580 m ²
80 % upravičene rabe (1800)	= 1000 m ² X 0,8	= 800 m ²
v celotni neupravičene rabe (1500, 1410 in 2000)	= 1.200 m ² x 0	= 0 m ²
celotna upravičena površina je		= 4.380 m ²

Določitev razmerja med neupravičeno površino/grafično površino = 1.200 m²/5.780 m² x 100 = 20,76 %. Iz tega sledi, da je K = 0,05 (10–30 % neupravičenih površin).

NUP (največja upravičena površina za GERK) = celotna upravičena površina x (1-K)

NUP = 4.380 m² * (1–0,05) = 4.161 m²

Nosilec kmetije bi tako za pašnik grafične velikosti 5.780 m² zgoraj navedenimi upravičenimi in neupravičenimi rabami imel 4.161 m² veliko upravičeno površino za uveljavljanje plačil za ukrepe kmetijske politike.

- $K = 0,05$ za GERK-e z 10–30 % neupravičenih površin in
- $K = 0,10$ za GERK-e s 30–50 % neupravičenih površin.

NJIVE SE SPREMINJAJO V TRAVNIKE

Pogosto smo v zadnjih letih prejeli vprašanja, kdaj se določena njiva spremeni v travnik, kako pogosto jo je potrebno preorati, če se njiva želi obdržati. V novem Pravilniku o RKG je sedaj jasno navedeno pravilo, ki določa, da se GERK z vrsto dejanske rabe njiva spremeni v trajni travnik, če je bila na tem GERK-u na zbirni vlogi najmanj pet predhodnih zaporednih let prijavljena istovrstna kmetijska rastlina iz skupine "trajnega travinja" (201-trave, 203-travno-deteljne mešanice, 206-deteljno-travne mešanice, 207-detelja in 208-lucerna).

Vsem nosilcem, ki so imeli od leta 2010 do 2014 vsa leta na določeni njivi posejano in v zbirni vlogi vedno vpisano isto zgoraj navedeno kmetijsko rastlino, so na MKGP s posodobitvijo podatkov v GERK aplikaciji njivo spremenili v trajni travnik.

Nosilec, ki načrtujejo novonastali travnik v letu 2015 uporabljati kot njivo z drugo kmetijsko rastlino, kot so jo imeli v preteklih letih, svetujemo, da površino preorjejo in na upravni enoti poskrbijo za pravi vris GERK-a in pravilno določitev rabe – površina, ki bo preorana, mora biti spremenjena v rabo 1100-njiva.

BLOK-I

Na MKGP so vse soležne GERK-e istega kmetijskega gospodarstva združili v BLOK-e. BLOK po novem predstavlja najmanjšo re-

ferenčno parcelo za uveljavljanje različnih plačil (do sedaj so to bili GERK-i). Ker se v BLOK-e združujejo soležni GERK-i iste kmetije, na takšen način lahko postanejo upravičeni tudi GERK-i, ki do sedaj niso bili upravičeni (npr. GERK-i, manjši od 10 arov), če je teh GERK-ov skupaj več in skupno dosežejo najmanjšo upravičeno površino. Hkrati bo z večjimi površinami dosežena tudi večja toleranca in s tem bo ob morebitnih napakah pri vrisu, z upoštevanjem tolerance, manj kršitev in sankcij.

Ker so GERK-i osnova za pravi vris blokov in edina varnost za prijavo pravih upravičenih površin, svetujemo vsem nosilcem kmetij, da si vzamejo čas in natančno pregledajo svoje GERK-e in novo nastale BLOK-e in si pravočasno rezervirajo čas in termin

za urejanje podatkov v RKG na upravni enoti.

Vse nosilce kmetij želimo ob koncu še enkrat spomniti, da ste ali boste v teh dneh prejeli izpise iz RKG o tvorenih blokih, posodobljenih članih kmetije (zajeti samo člani kmetije, ki živijo na istem naslovu kot nosilec) in označenih napakah pri neuskkljenih podatkih. V izpisih so tudi že navedene vse napake in te morate obvezno urediti pred vnosom Zbirne vloge za leto 2015, zato vam svetujemo, da z urejanjem ne odlašate, ampak podatke uredite čim prej.

»MARINKA KOROŠEC

Za varno delo in varovanje zdravja v gozdu

Pri regijski certifikaciji gozdov PEFC je varnemu delu v gozdovih posvečena posebna pozornost.

Delo v gozdu sodi med najbolj zahtevna in nevarna dela, zlasti sečnja dreves. Zato so nesreče pri gozdarskih opravilih zelo pogost pojav. Najbolj so ogroženi lastniki gozdov, ki dela v gozdu izvajajo le občasno. Posledice nevarnega dela v gozdu so zastrašujoče, saj smo po številu smrtnih nesreč na nezavidljivem evropskem vrhu. Lani se je v slovenskih gozdovih pri delu v gozdu smrtno ponesrečilo petnajst zasebnih lastnikov gozdov, v letu 2011 pa kar osemnajst. V povprečju se letno v Sloveniji smr-

tno ponesreči deset lastnikov gozdov. Zaskrbljujoča statistika se na žalost nadaljuje tudi v letošnjem letu. Do nesreč v gozdu prihaja največkrat zaradi podcenjevanja nevarnosti, slabe tehnične opremljenosti, pomanjkljive usposobljenosti in neuporabe osebnih varovalnih sredstev. Zato je še toliko bolj pomembno stalno opozarjanje na nevarnosti, ki preživijo pri delu v gozdu, in ustrezno usposabljanje lastnikov gozdov.

Tudi pri nastajanju certifikacijske sheme smo se vsi deležniki strinjali, da je varnemu

delu v gozdu potrebno posvetiti posebno pozornost. V certifikacijsko shemo je bilo tako vneseno podmerilo »Poklicna varnost in zdravje pri delu v gozdu« z zahtevo, da:

- gozdni delavci in lastniki gozdov delajo v varnih delovnih razmerah, zaradi česar je potrebno zagotavljati njihovo usposabljanje za varno delo v gozdu,
- izvajalci del v gozdovih spoštujejo zahteve varnosti in zdravja pri delu,
- registrirani izvajalci gozdarskih del upoštevajo zah-

teve Pravilnika o minimalnih pogojih za izvajalce del v gozdovih.

ZAHTEVNE ZA VARNOST IN VAROVANJE ZDRAVJA

Odgovornost za varno delo in varovanje zdravja ter zahteve glede usposobljenosti in opremljenosti s sredstvi za delo in osebno varovalno opremo za delo v gozdu so različne glede na status, ki ga imajo izvajalci del v gozdovih. Ločimo lahko naslednje skupine izvajalcev del v gozdovih:

1. Lastniki gozdov, ki sami izvajajo dela v gozdovih in niso zavarovani kot kmetije

Lastnikom gozda, ki niso zavarovani kot kmetije, za delo v lastnem gozdu po Zakonu o varnosti in zdravju pri delu ni potrebno izpolnjevati pogojev glede strokovne usposobljenosti, kar velja tudi za njihove zakonite dediče, njihovega zakonca in druge fizične osebe, ki jim pomagajo v obliki midsosedske pomoči. V zakonu za to skupino tudi ni predpisana opremljenost in uporaba osebne zaščitne opreme za delo v gozdu. Pri regijski certifikaciji gozdov PEFC smo pogoje zaostriili in zahtevamo od tako imenovanih »prostočasni izvajalcev«, ki so se priključili regijski certifikaciji, vsaj uporabo ustrezne osebne varovalne opreme (varovalne protivrezne hlače, gozdarska čelada, rokavice) za zaščito telesnih delov, ki so najbolj izpostavljeni poškodbam pri nesrečah pri delu. Vsem pa priporočamo udeležbo vsaj na tečajih varnega dela v gozdu, ki jih organizira Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju s Srednjo gozdarsko šolo iz Postojne.

2. Lastniki gozdov, ki sami izvajajo dela v gozdovih in so zavarovani kot kmetije

Taki lastniki imajo status samozaposlene osebe, ki sama nosi vso odgovornost za zagotavljanje varnega dela in zdravja pri delu v gozdu. Oceniti je potrebno tveganje in se odločiti za ustrezne ukrepe, če so le-ti glede na tveganje potrebni. Če se ugotovi, da obstaja nevarnost za nesreče ali zdravje pri delu, se mora izdelati pisna Izjava o varnosti z oceno tveganja, v kateri se določijo ukrepi za zmanjšanje tveganja. V vsakem primeru pa morajo taki lastniki pri delu v gozdu uporabljati sredstva za delo in osebno varovalno opremo, ki ustrezajo tveganjem in predpisom, ter pisno prijaviti inšpekciji vsako delovno nezgodo, ki ima za posledico več kot tridnevno nezmožnost za delo.

3. Lastniki gozdov, ki za izvajanje del v gozdovih zaposlujejo delavce

V to skupino spadajo lastniki gozdov, ki za potrebe osnovne gozdarske dejavnosti in dopolnilne dejavnosti zaposlujejo delavce in imajo status delodajalca. Obveznosti za take lastni-

Obvezna osebna varovalna oprema za sečnjo

ke so enake kot za pravne osebe, ki se ukvarjajo z gozdarstvom. Obvezna je pisna Izjava o varnosti z oceno tveganja kakor tudi zagotavljanje osebne varovalne opreme, periodično pregledovanje sredstev za delo (stroje, opreme), opravljanje periodičnih zdravstvenih pregledov zaposlenih ter vodenje zahtevanih evidenc. Delodajalec je tudi odgovoren za ustrezno usposobljenost delavcev za varno opravljanje del.

4. Lastniki gozdov, ki za izvajanje del v gozdovih najemajo registrirane izvajalce

Lastnikov, ki za gozdarske storitve najemajo za to registrirane fizične in pravne osebe,

je vse več. Najmanjše profesionalnih izvajalcev gozdarskih del še posebej priporočamo lastnikom, ki niso usposobljeni, ustrezno opremljeni ali se ne čutijo več dovolj sposobni za izvajanje del v gozdovih. V tem primeru odgovornost za varno delo in varovanje zdravja nosijo registrirani izvajalci del v gozdovih sami. Vsi registrirani izvajalci del v gozdovih morajo upoštevati Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih, in določila Zakona o varnosti in zdravju pri delu za delodajalce in delavce oziroma samozaposlene, če gre za fizično osebo.

» EGON REBEC

KAKO IZBOLJŠATI VARNOST

Vsi se verjetno strinjamo, da je davek zaradi nesreč pri delu v zasebnih slovenskih gozdovih previsok. Kako ga zmanjšati?

Zagotovo bo k temu pripomogla:

- boljša usposobljenost lastnikov gozdov, ki sami delajo v gozdu,
- ustrezna opremljenost in dosledna uporaba osebne varovalne opreme,
- uporaba sodobnih varnejših delovnih sredstev in tehnologij,
- uporaba samo brezhribne mehanizacije in orodja.

Če nismo prav večji gozdarskih del in ustrezno opremljeni, je bolje, da nam potrebna dela v gozdu izvedejo profesionalni izvajalci, ker je v tem primeru tveganje za nastanek nesreče bistveno manjše.

Dejan Bavčar

KLETARJENJE DANES

Obsežen priručnik za vse ljubiteljske in profesionalne vinarje.
300 strani, trda vezava, 17 x 24 cm

Akcijska cena: 22 EUR, poštnine ne zaračunamo

Redna cena: 28 EUR

Naročanje: 01 473 53 79,
karmen@czd-kmeckiglas.si

JESENSKA AKCIJA

www.kmeckiglas.com

Obvezna predhodna usposabljanja za vključitev v ukrep Kmetijsko okoljsko podnebnih plačil (KOPOP)

Zainteresirani za vstop v ukrep KOPOP morajo že sedaj poskrbeti za izpolnitev vstopnih pogojev.

Z letom 2014 se dokončno zaključuje izvajanje ukrepa Kmetijsko okoljskih plačil (KOP) z vsemi podukrepi, ki smo jih do sedaj poznali pod kraticami REJ, KOL, ZEL, PP, ZVE ... Ukrep se zaključuje za vse, torej tudi za tiste, ki se jim do konca leta 2014 še ni iztekla 5-letna obveznost vključenosti.

Z željo še večje dostopnosti kmetijsko okoljskih ukrepov ter še večje ciljne naravnosti je bil v zadnjih dveh letih pripravljen nov ukrep Kmetijsko okoljsko podnebnih plačil, ki se bo po novem s kratico imenoval KOPOP.

Ukrep po novem ne bo več »paketno« zasnovan, temveč si bo posamezne zahteve kmet izbiral sam. Upravičenec, ki bo želel vstopiti v ukrep, bo moral izpolniti vstopne pogoje (t. i. pogoje upravičenosti), tekom 5-letne obveznosti pa bo moral izpolnjevati osnovne zahteve ter svoje izbrane zahteve. Za vstop v ukrep mora imeti kmetija v uporabi vsaj 1 ha kmetijskih zemljišč, v KOPOP pa mora od tega vključiti vsaj 0,3 ha površin. Vstop v ukrep bo mogoč v letu 2015, zaenkrat pa se načrtuje, da bo vstop mogoč tudi še v letu 2016.

I. Vstopni pogoji oz. pogoji upravičenosti (obvezno za vse):

1. kmetijsko gospodarstvo mora biti vpisano v register kmetijskih gospodarstev (RKG),
2. upravičenec mora opraviti 6-urno predhodno usposabljanje še pred začetkom izpolnjevanja programa aktivnosti,
3. upravičenec mora imeti na podlagi veljavnih analiz tal izdelane gnojilne načrte za vse GERK-e, kjer uporablja mineralna gnojila in
4. za kmetijsko gospodarstvo oz. kmetijsko gospodarstvo planina mora biti izdelan program aktivnosti (PA).

Vsebina vstopnih pogojev je podrobneje opredeljena v nadaljevanju.

II. Osnovne zahteve (obvezno za vse)

1. obvezna vsakoletne udeležba upravičenca na 4-urnem izobraževanju,
2. obvezna uporaba individualnega svetovanja v prvih treh letih vključenosti v ukrep KOPOP (za kmeta brezplačno); to pomeni obisk svetovalca na kmetiji, kjer skupaj pregledata izvajanje zahtev, hranjenje dokumentacije, vodenje evidenc ..., ob tem pa bo izvedeno tudi svetovanje na temo naravovarstvenih in vodovarstvenih vsebin ter podnebnih sprememb,
3. vodenje evidenc o vseh delovnih opravilih,
4. prepovedana uporaba blata iz komunalnih čistilnih naprav in
5. prepovedana setev/saditev gensko spremenjenih organizmov.

III. Dodatne zahteve (upravičenec izbere najmanj eno/tri* zahteve v okviru spodaj navedenih shem po lastni izbiri)

Zahteve so zaradi boljše preglednosti razvrščene v 9 shem:

1. okolju prijazno poljedelstvo in zelenjadarstvo,
2. okolju prijazno hmeljarstvo,
3. okolju prijazno sadjarstvo,
4. okolju prijazno vinogradništvo,
5. okolju prijazno gospodarjenje na travinju z živalmi,
6. gospodarjenje z naravovarstveno pomembnimi travišči,
7. varovanje vodnih virov,
8. ohranjanje krajine in
9. ohranjanje genskih virov.

*Najmanjše število zahtev, ki jih bo moral upravičenec izbrati, še ni usklajeno med MKGP, ki predlaga eno zahtevo, in Evropsko komisijo, ki predlaga, da bi vsak upravičenec moral izbrati najmanj tri dodatne zahteve.

Ker je posameznih zahtev preveč, da bi vse našli v tem članku, za občutek, za kakšne vrste zahtev gre, navajamo le nekaj od njih:

- setev rastlin za podor (zeleno gnojenje),
- uporaba FFS, ki so dovoljena na najožjih vodovarstvenih območjih,
- alternative uporabi FFS (uporaba vab, metode konfuzije, vnos koristne favne ...),
- kompostiranje rastlinskih odpadkov po obiranju hmelja,
- pokritost tal v medvrstnem prostoru,
- nekemično redčenje plodičev,
- analiza krme in računanje krmnih obrokov za govedo in/ali drobnico,
- ekstenziviranje reje,
- prepoved kemičnega zatiranja ščavja s škropljenjem povprek,
- apnenje ni dovoljeno,
- ozelenitev njivskih površin,
- vzdrževanje trajnih travnikov na občutljivih območjih,
- strmi vinogradi,
- košnja strmih travnikov,
- ohranjanje visokodebelnih travniških sadovnjakov,
- reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali,
- pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin ...

Določene zahteve bo potrebno izpolnjevati ves čas 5-letne obveznosti na istih GERK-ih, pri določenih pa bo potrebno 5 let ohranjati le enak obseg vključenih površin z izpolnjevanjem zahtev na kmetijskem gospodarstvu.

OBVEZE VSTOPNIH POGOJEV

1. vstopni pogoji – Vpis v register kmetijskih gospodarstev

Večina kmetijskih gospodarstev je v register kmetijskih gospodarstev že vpisana (vsi, ki imate KMG-MID številko, vsi, ki ste v preteklih letih oddajali zbirno vlogo ...). Za vpis v register je potrebno poskrbeti predvsem v primerih, kjer nekdo začenja na novo opravljati kmetijsko dejavnost. Vse v zvezi z vpisom se uredi na najbližji upravni enoti.

2. vstopni pogoji - Obvezna predhodna usposabljanja

Vsak, ki se bo vključil v ukrep KOPOP, mora obvezno opraviti predhodno usposabljanje v obsegu 6 ur. Namen teh usposabljanj je čim boljša seznanitev kmetov z novim ukrepom, z vsemi pogoji ter z vsebino posameznih zahtev. S tem želimo, da bi udeleženci spoznali in razumeli namen kmetijsko okolj-

sko podnebnih plačil, namen posameznih zahtev, ki so zasnovane tako, da pripomorejo k zmanjšanju vplivov kmetijstva na okolje, prispevajo k blaženju in prilagajanju na podnebne spremembe ter zagotavljajo izvajanje družbeno pomembnih storitev in neblagovnih javnih dobrin.

3. vstopni pogoji – Gnojilni načrti na podlagi veljavnih analiz tal

Kmetijsko gospodarstvo, ki se bo vključilo v ukrep KOPOP, bo moralo imeti pred vstopom v ukrep na podlagi analiz tal, ki niso starejše od pet let, izdelane gnojilne načrte za vse GERK-e, kjer se uporabljajo mineralna gnojila.

Zato morate že sedaj vsi zainteresirani pregledati, če imate za vse površine, ki jih gnojite z mineralnimi gnojili, izdelane še veljavne (mlajše od 1. januarja 2010) analize tal ter le-te vsebujejo vse predpisane podatke. V nasprotnem primeru je sedaj po spravi pridelkov in pred naslednjim gnojenjem najprimernejši čas za jemanje vzorcev in oddajo vzorcev v analizo.

Pri tem je potrebno upoštevati:

- Gnojilni načrt je lahko narejen na podlagi analize tal, ki ni starejša od pet let. Kot še veljaven datum analize tal za leto 2015 se upošteva datum 1. januar 2010, če bo gnojilni načrt narejen pred tem datumom.
- Na gnojilnem načrtu mora biti naveden datum izdelave tega načrta, ki ne sme biti starejši kot pet let od izdaje analize, in ne le datum, ko je bil načrt natisnjen.
- Število vzorcev tal, ki jih mora kmetijsko gospodarstvo obvezno oddati v analizo, je odvisno od kakovosti in tipa tal, načina in intenzivnosti rabe zemljišč ter strnjivosti oziroma razpršenosti zemljišč, ki jih upravlja posamezno kmetijsko gospodarstvo.
- Pri odločitvi za število vzorcev in jemanju vzorcev tal je potrebno upoštevati Navodila za odvzem vzorcev tal, namenjenih za kemijsko analizo, ki so dostopna prek spletnih strani MKGP, ARSKTRP in KGZS.
- Na izpisu analize tal morajo biti navedeni vsi GERK-i, za katere je bila analiza narejena oz. na katere se nanaša. Pri tem morate biti pozorni, da podatke o GERK-ih, za katere se izdeluje analiza, navedete že na vzorcu tal ob oddaji v analizo.
- Iz analize tal mora biti razvidno, kdo je analizo tal izdelal in datum izdelane analize tal.
- Analiza tal mora vsebovati vsaj podatke o vsebnosti P, K v tleh, pH vrednosti tal in organski snovi. Za travinje analiza tal na organsko snov ni potrebna.
- Obstoječe analize tal, ki so še veljavne, morajo vsebovati vse zgoraj navedene zahtevane podatke. V nasprotnem primeru jih je potrebno dopolniti z manjkajočimi podatki. Če na analizi tal, ki je za leto 2015 sicer še veljavna, niso navedeni vsi GERK-i za katere analiza velja, podatke vpiše in s podpisom ter žigom potrdi Javna služba kmetijskega svetovanja. Če še veljavna analiza tal ne vključuje vseh zahtevanih parametrov, je potrebno narediti novo analizo tal, ki bo vsebovala vse zahtevane parametre in bo iz nje razvidno za katere GERK-e je izdelana oziroma na katere GERK-e se nanaša.
- Površine kmetijskega gospodarstva, ki ležijo na ekološko pomembnih obmo-

Javna služba kmetijskega svetovanja bo na vseh osmih kmetijsko-gozdarskih zavodih, razpršeno po vsej Sloveniji, izvedla 125 usposabljanj, kjer je udeležba omejena na 80 udeležencev na usposabljanje. Navedena usposabljanja se bodo izvedla v roku od 1. novembra 2014 do 31. januarja 2015.

Na koncu tega prispevka je objavljen celoten seznam vseh zaenkrat predvidenih lokacij in terminov predhodnih usposabljanj.

Zaradi številčne omejitve udeležencev na posameznem predhodnem usposabljanju ter organizacije usposabljanj se morate vsi zainteresirani kmetje na ta usposabljanja obvezno predhodno prijaviti!

Prijave bodo kmetijski svetovalci do zapolnitve mest sprejemali na telefonskih številkah, ki so objavljene v preglednici pri posamezni lokaciji.

Ker je udeležba na predhodnem usposabljanju vstopni pogoji za ukrep KOPOP, svetujemo, da se usposabljanju udeležite tudi tisti, ki glede vstopa v ukrep KOPOP še niste dokončno odločeni, in si s tem pustite odprto možnost za vstop v ukrep.

V primeru zapolnitve mest na posamezni lokaciji boste zainteresirani preusmerjeni na druge lokacije. Prosimo vas, da s prijavi ne odlašate, saj nam bo to močno olajšalo delo pri načrtovanju usposabljanj.

Na usposabljanje udeleženci obvezno prinesite KMG-MID številko, saj bo udeležba zabeležena v elektronsko evidenco udeležencev usposabljanj. Ker bo posamezno usposabljanje trajalo najmanj 6 ur, ne bo narobe, če boste s seboj prinesli tudi malico, saj na vseh lokacijah ne bo v bližini primernih lokalov, daljši odmori med usposabljanjem pa niso načrtovani.

PRILOGA

čjih: Ribniška dolina, Banjšice, Pregara, Smrekovško pogorje, Lahinja, Porezen, Šmarna gora, Nanoščica, Bled - Podhom, Razbor, Črna dolina pri Grosuplju, Radensko polje - Viršnica, Bloščica, Žejna dolina, Slovenska Istra, Volčeeke, Mura, Goričko, Huda luknja, Notranjski trikotnik, Kobariško blato, Julijske Alpe, Trnovski gozd - Nanos, Krimsko hribovje - Menišija, Pohorje, Ljubljansko barje, Rašica, Karavanke, Mišja dolina, Vzhodni Kozjak, Zahodni Kozjak, Dolenja vas pri Ribnici bodo lahko upravičenci vključili v dodatno zahtevo, ki se nanaša na pre-poved apnenja. V primeru izbire te zahteve je analizo tal potrebno izdelati za vsak GERK posebej, analizo na pH vrednost tal pa bo nato potrebno ponovno izdelati še v tretjem in petem letu trajanja obveznosti, in sicer pred oddajo zbirne vloge, pri čemer bo dovoljeno odstopanje pH 0,5 enote.

4. vstopni pogoj - Obvezna priprava programa aktivnosti

Vsako kmetijsko gospodarstvo, ki se bo odločilo za vključitev v ukrep KOPOP, bo moralo pripraviti program aktivnosti, pri čemer mu bodo brezplačno pomagali kmetijski svetovalci.

Za pristop k izdelavi programa aktivnosti mora upravičenec:

- imeti opravljeno predhodno 6-urno usposabljanje,
- imeti urejene GERK-e, za kar se pravočasno dogovorite na najbližji upravni enoti,
- imeti ustrezno število veljavnih analiz tal, na podlagi katerih ima za vsake GERK-e, ki se gnojijo z mineralnimi gnojili, izdelane gnojilne načrte in
- razmisliti in pripraviti osnutek petletnega kolobarja poljščin v primeru izbire zahtev, ki vključujejo pripravo kolobarja.

Upravičenec bo za ta namen skupaj s kmetijskim svetovalcem v računalniški aplikaciji izpolnil vse zahtevane vsebine programa aktivnosti, med katerimi bodo ključne:

- osnovni podatki o KMG ter površinah (že predizpolnjeno v aplikaciji),

- opredelitev za vstop v ukrep KOPOP in/ali za vstop v ukrep ekološkega kmetovanja,
- podatki o analizah tal in gnojilnih načrtih za GERK-e, kjer se uporablja mineralna gnojila,
- načrt razvoza živinskih gnojil,
- izbira dodanih zahtev ukrepa KOPOP,
- načrt kolobarja, kjer bo potreben,
- načrt ureditve pašnika, kjer bo potreben ...

Predvidoma bo priprava programov aktivnosti mogoča od 1. decembra 2014 dalje. Program bo moral biti narejen najkasneje en dan pred vnosom zbirne vloge, vendar najkasneje do zadnjega dne rednega roka za oddajo zbirne vloge. Ker kmetijski svetovalci v roku za oddajo zbirnih vlog ne bodo imeli časa za pripravo programov aktivnosti, že sedaj pozivamo vse, ki se boste odločili za vstop v ukrep KOPOP, da s pripravo programov aktivnosti ne odlašate in se po opravljenem izobraževanju, čim prej naročite pri kmetijskih svetovalcih za izdelavo programa.

Prijave za izdelavo programov aktivnosti bodo kmetijski svetovalci zbirali že ob koncu predhodnih usposabljanj. Tako bo najlažje, da se tisti, ki se boste takrat že odločili vstopiti v ukrep KOPOP, pri kmetijskih svetovalcih po koncu usposabljanja dogovorite za termin izdelave programa aktivnosti.

Nov, samostojen ukrep za ekološko kmetovanje

V novem programskem obdobju bo možno vlagati zahtevke tudi za ukrep Ekološko kmetovanje (EK), ki se bo po novem izvajal samostojno oziroma ločeno od ukrepa KOPOP. Podpore bodo dodeljene tako za izvajanje ekološkega kmetovanja kot tudi za preusmeritev. Pri tem ukrepu bo potrebno biti za vstop vpisan v RKG, prijavljen v kontrolo pri eni od kontrolnih organizacij (najkasneje do 31. decembra 2014; velja tudi za tiste, ki nameravajo podaljšati, obnoviti prijavo) ter imeti vsaj en dan pred oddajo zbirne vloge izdelan program aktivnosti, ne bo pa potrebno opraviti obveznega predhodnega usposabljanja kot pri ukrepu KOPOP. Kljub temu bodite na obvezo predhodnega usposabljanja pozorni tisti ekološki kmetje, ki bo-

ste ukrep EK kombinirali z zahtevami iz ukrepa KOPOP.

Če se bo kmetijsko gospodarstvo vključilo hkrati v ukrepa KOPOP in EK, pri čemer bodo določene omejitve glede vključevanja v izvajanje KOPOP zahtev, bo potrebno pripraviti le en, skupen program aktivnosti. Tekom 5-letne obveznosti se bodo morali vključeni v ukrep EK vsako leto usposabljevati vsaj 6 ur, najmanj enkrat v času trajanja obveznosti uporabiti storitev individualnega svetovanja, vsako leto pridobiti certifikat za ekološko pridelavo ter v primeru preusmeritve že v prvem letu izdelati načrt preusmeritve.

Povabilo k lastnemu obveščanju

Kljub temu da Program razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, v okviru katerega sta poleg drugih predvidena tudi ukrepa KOPOP in EK, še ni potrjen in se lahko posamezne zahteve in pogoji, ki smo jih navedli v tem članku, še spremenijo, smo vam želeli predstaviti okvirne informacije o tem, kaj se načrtuje ter na kaj morate biti že sedaj še posebej pozorni.

Zaradi veliko novosti tako na področju ukrepa kmetijsko okoljsko podnebnih plačil kot tudi pri ostalih ukrepih (neposredna plačila, OMD, ekološko kmetovanje, dobrobit živali ...) vam priporočamo, da se v naslednjih mesecih preko javnih medijev ter preko izobraževanja v organizaciji Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS čim boje seznanite z vsebino in zahtevami novih ukrepov skupne kmetijske politike programskega obdobja 2014–2020. Le z dobro obveščenostjo se boste lahko odločili za izvajanje pravih ukrepov ter se izognili zamudam pri izpolnjevanju posameznih zahtev oz. oddaji zahtevkov.

dr. Jernej Demšar,
Oddelek za razvoj podeželja pri KGZS

Seznam lokacij in terminov predhodnih usposabljanj za ukrep KOPOP

Kmetijsko gozdarski zavod Celje

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
18. 11.	Hotel HUM, Trg svobode 1, 3270 Laško	9.00	03/734 08 70, 03/734 08 71, 03/734 08 74,
18. 11.	Sejna dvorana KZ Šaleška dolina, Metleče 7, 3325 Šoštanj	9.00	03/898 82 70, 03/898 82 71
18. 11.	Restavracija Gaj, Cesta v Loke 7, 3330 Mozirje	9.00	03/839 09 10, 03/839 09 12, 03/839 09 52
18. 11.	Kinodvorana Kozje, Kozje 5, 3260 Kozje	9.00	03/818 30 41, 03/818 30 42, 03/818 30 43, 03/818 30 32
20. 11.	Kulturni dom Vojnik, Celjska cesta 23 a, Vojnik	9.00	03/490 75 80, 03/490 75 82, 03/490 75 84
20. 11.	Spotur – HOSTL, Ozare 18, 2380 Slovenj Gradec	9.00	02/883 99 10, 02/883 99 12
20. 11.	Gostišče Smogavc, Gorenje pri Zrečah 27, Zreče	9.00	03/759 18 50, 03/759 18 54, 03/759 18 55
20. 11.	Dvorana Hmezad KZ Petrovče, Petrovče 1	9.00	03/710 17 80, 03/710 17 83, 03/710 17 86
20. 11.	Sejna soba Občine Šentjur, Mestni trg 10	9.00	03/749 10 60, 03/749 10 62, 03/749 10 66
26. 11.	Sejna soba Občine Šentjur, Mestni trg 10	9.00	03/749 10 60, 03/749 10 62, 03/749 10 66
26. 11.	Velika dvorana, Družbeni dom Prevalje, Trg 2a	9.00	02/824 69 20, 041/442 825
26. 11.	Lovski dom Ljubno, Ter 30, Ljubno ob Savinji	9.00	03/839 09 10, 03/839 09 12, 03/839 09 52
2. 12.	Spotur – HOSTL, Ozare 18, Slovenj Gradec	9.00	02/883 99 10, 02/883 99 12
2. 12.	Velika dvorana, Družbeni dom Prevalje, Trg 2a	9.00	02/824 69 20, 041/442 825
2. in 3. 12.	Kulturni dom Vojnik, Celjska cesta 23 a, Vojnik (2 x 3 ure)	16.00	03/490 75 86
4. 12.	Dvorana kulturnega doma Gornji Grad, Attemsov trg 3, Gornji Grad	9.00	03/839 09 10, 03/839 09 12, 03/839 09 52
4. 12.	Dvorana Hmezad KZ Petrovče, Petrovče 1, Petrovče	9.00	03/710 17 80, 03/710 17 83, 03/710 17 86
9. 12.	Sejna soba področne zadruge Dravograd, Meža 27	9.00	02/871 06 80, 041/475 472
9. 12.	Dvorana Hmezad KZ Petrovče, Petrovče 1	9.00	03/710 17 80, 03/710 17 83, 03/710 17 86
9.12.	KSEVT, Na vasi 18, Vitanje	9.00	03/759 18 50, 03/759 18 54, 03/759 18 55
9. in 10. 12.	Spotur – HOSTL, Ozare 18, Slovenj Gradec (2 x 3 ure)	16.00	02/824 69 23
11. 12.	Kulturni dom Šmarje, Aškerčev trg 20, Šmarje	9.00	03/818 30 41, 03/818 30 42, 03/818 30 43, 03/818 30 32
16. 12.	Sejna soba Občine Šentjur, Mestni trg 10, Šentjur	9.00	03/749 10 60, 03/749 10 62, 03/749 10 66

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
18. 11.	Kulturni dom, Poljane nad Škofjo Loko 77, Poljane	9.00	04/511 27 00
20. 11.	Kulturno gasilski dom, Blejska Dobrava 44 Blejska Dobrava	9.00	04/535 36 18
21. 11.	Dom krajanov Šenčur, Kranjska 1, Šenčur	9.00	04/234 24 11 ali 04/234 24 10
26. 11.	Dom Janeza Filipiča, Kranjska cesta 1, Naklo	9.00	04/257 65 10
27. 11.	Gasilski dom Trata, Kidričeva cesta 51A Škofja loka	9.00	04/511 27 02
2. 12.	Dom krajanov, Brezje 80/c, Brezje	9.00	04/535 36 18
4. 12.	DPD Svoboda, Trg svobode 6, Žiri	9.00	04/511 27 03 ali 04/505 03 27
9. 12.	Dom krajanov, Lom pod Storžičem 56, Tržič	9.00	04/595 58 00
10. 12.	Kulturni dom v Stari Fužini, Stara Fužina 53B, Bohinjsko jezero	9.00	04/535 36 18
11. 12.	Kulturni dom Železniki, Železniki	9.00	04/511 27 04

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
18. 11.	Kamnik, Krajevna skupnost Šmarca Trg padlih borcev 2	9.00	01 83 97 769 ali 83 17 533
19. 11.	Ribnica, Rokodelski center Ribnica, Cesta na Ugar 6	9.00	01 83 61 927
19. 11.	Mlinše, Dvorana KUD Mlinše, Mlinše 12, Izlake	9.00	03 56 79 390
20. 11.	Bevke, Kulturni dom Bevke, Bevke 17	9.00	01 75 02 008 ali 01 75 02 009
26. 11.	Polhov Gradec, Kulturni dom Jakoba Trobca, Polhov Gradec 13	9.00	01 36 63 192
26. 11.	Stična, Gasilski dom Stična, Stična 144	9.00	01 78 69 310

PRILOGA

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
27. 11.	Kočevje, Restavracija Marof, Rožna ulica 39	9.00	01 89 53 876
27. 11.	Logatec, Velika dvorana Narodnega doma Logatec, Tržaška c.44,	9.00	01 75 42 933 ali 01 75 64 932
2. 12.	Cerknica, Gasilski dom, Notranjskega odreda 42 b	9.00	01 70 97 040 ali 01 70 97 041
3. 12.	Litija, Občina Litija, Jerebova ulica 14, velika sejna soba	9.00	01 89 95 013 ali 01 89 95 014
3. 12.	Velike Lašče, Levstikov dom, Stritarjeva cesta 1	9.00	01 78 88 842
4. 12.	Kinodvorana-Kulturni dom Dol, Trg borcev NOB 12, Dol pri Hrastniku	9.00	03 56 79 391
9. 12.	Domžale, Vir, Šaranovičeva 21 c, Dvorana Obrtne zbornice Domžale	9.00	01 72 44 855 ali 01 72 41 845
10. 12.	Kamnik, Krajevna skupnost Šmarca Trg padlih borcev 2	9.00	01 83 97 769 ali 83 17 533
10. 12.	Dobrunje, Zadrúžnega doma Zadvor, Cesta II. Grupe odredov 43	9.00	01 54 29 772 ali 01 56 12 670
11. 12.	Ribnica, Rokodelski center Ribnica, Cesta na Ugar 6	9.00	01 83 61 927
16. 12.	Mlinše, Dvorana KUD Mlinše, Mlinše 12, Izlake	9.00	03 56 79 390
17. 12.	Bevke, Kulturni dom Bevke, Bevke 17	9.00	01 75 02 008 ali 01 75 02 009

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
26. 11.	KGZS-Zavod Maribor, Vinarska ulica 14	10.00	02/228 49 48 in 02/228 49 49
10. 12.	Večnamenski kulturno turistični podjetniški center Pesnica, Pesnica 41	10.00	02/228 49 48 in 02/228 49 49
12. 12.	Bife Heric, Sv. Duh na Ostrem Vrh 47	10.00	02/228 49 48 in 02/228 49 49
16. 12.	Kinodvorana gradu Rače, Grajski trg 14, Rače	10.00	02/228 49 48 in 02/228 49 49
18. 12.	KGZS-Zavod Maribor, Vinarska ulica 14	10.00	02/228 49 48 in 02/228 49 49

Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
10. 11.	KGZS-zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, Murska Sobota	9.00	02 5391421 (Novak, Sukič), 02 5391446 (Škalič, Bauer)
17. 11.	Gasilski dom Gornja Radgona, Gasilska cesta 2, Gornja Radgona	9.00	02 5651055 (Fišinger), 02 5698136 (Topolovec)
21. 11.	Kulturni dom Križevci pri Ljutomeru, Križevci 9	9.00	02 5849860 (Sovič), 02 5888143 (Sreš)
24. 11.	KGZS-zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, Murska Sobota	9.00	02 5391421 (Novak, Sukič), 02 5391446 (Škalič, Bauer)
28. 11.	Gasilski dom Beltinci, Ulica Štefana Kovača 5, Beltinci	9.00	02 5421504 (Puhan)
1. 12.	Gasilski dom Gornja Radgona, Gasilska cesta 2, Gornja Radgona	9.00	02 5651055 (Fišinger), 02 5698136 (Topolovec)
5. 12.	Dvorana občine Odranci, Panonska cesta 33, Odranci	9.00	02 5701440 (Cigan)
8. 12.	Dvorana občine Turnišče, Ulica Štefana Kovača 73, Turnišče	9.00	02 5721250 (Seči)
11. 12.	Kulturni dom Križevci pri Ljutomeru, Križevci 9	9.00	02 5849860 (Sovič), 02 5888143 (Sreš)
12. 12.	KGZS-zavod MS, Ulica Štefana Kovača 40, Murska Sobota	9.00	02 5391421 (Novak, Sukič), 02 5391446 (Škalič, Bauer)
15. 12.	Dvorana gostilne Puhan, Motvarjevci 35	9.00	02 5449052 (Bogdan)
16. 12.	Dvorana okrepečevalnice Pri Zlatki, Korovci 26	9.00	02 5401391 (Kornhauser), 02 5401351 (Krpčič)
17. 12.	Kulturni dom Križevci pri Ljutomeru, Križevci 9	9.00	02 5849860 (Sovič), 02 58881443 (Sreš)
18. 12.	Dvorana gostilne Pri Zlatki, Gornji Petrovci 91A	9.00	02 5569115 (Hari, Bencak)
19. 12.	Gasilski dom Beltinci, Ulica Štefana Kovača 5, Beltinci	9.00	02 5421504 (Puhan)
22. 12.	Gasilski dom Gornja Radgona, Gasilska cesta 2, Gornja Radgona	9.00	02 5651055 (Fišinger), 02 5698136 (Topolovec)
23. 12.	Dvorana občine Turnišče, Ulica Štefana Kovača 73, Turnišče	9.00	02 5721250 (Seči)
6. 1.	Dvorana gostilne Pri Zlatki, Gornji Petrovci 91A	9.00	02 5569115 (Hari, Bencak)

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
20. 11.	Dvorana Vinske kleti Goriška Brda, Zadrúžna cesta 9, Dobrovo	8.00	05/3959530, 05/3959531
26. in 27. 11.	Kulturni dom Komen, Komen, (2x3ure)	16.00	05/7312850, 05/7312852
2. 12.	Dvorana Vinske kleti Goriška Brda, Zadrúžna cesta 9, Dobrovo	8.00	05/3959530, 05/3959531
4. 12.	Dvorana Vinske kleti Goriška Brda, Zadrúžna cesta 9, Dobrovo	8.00	05/3959530, 05/3959531
6. 12.	Osnovna šola Antona Žnideršiča, Rozmanova ulica 25, Ilirska Bistrica	8.00	05/7100260, 05/7100261
9. 12.	Gimnazija Tolmin, Dijaška ulica 12b, Tolmin	8.00	05/3884282

PRILOGA

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
11. 12.	Kulturni dom Grgar, Grgar 47, 5251 Grgar	9.00	05/3351208
13. 12.	Šolski center Postojna, Cesta v Staro vas 2, Postojna	8.00	05/7200430
15. in 16. 12.	Osnova šola Dutovlje, Dutovlje 135 (2x3ure)	16.00	05/7312850, 05/7312852
16. 12.	Dvorana Zorana Mušiča Bukovica, Bukovica 43, Volčja Draga	9.00	05/3954263
16. 12.	Dvorana Srednje šole Venca Pilon, Cesta 5. maja 12, Ajdovščina	15.00	05/3671070, 05/3671074, 05/3671075
16. 12.	Hotel Cerčno, Sedejev trg 8, Cerčno	8.00	05/3772254
18. 12.	Dvorana Krajevne skupnosti Pobegi, Cesta I. istrske brigade 59	9.00	05/6304061, 05/6304062
20. 12.	Osnova šola Idrija, Lapajnetova 50, Idrija	8.00	05/3772254
7. in 14.1.	Osnovan šola Dobravlje, Dobravlje 1, (2x3ure)	18.00	05/3671070, 05/3671074, 05/3671075
12. in 13.1.	Občina Hrpelje – Kozina, Hrpelje, Reška cesta 14, (2x3ure)	16.00	05/7312850, 05/6800168
13. 1.	Kulturni dom Bovec, Ledina 6, Bovec	8.00	05/3884282
15. 1.	Hotel Cerčno, Sedejev trg 8, Cerčno	8.00	05/3772254
15. 1.	Dvorana Krajevne skupnosti Pobegi, Cesta I. istrske brigade 59	9.00	05/6304061, 05/6304062
21. 1.	Dvorana Srednje šole Venca Pilon, Cesta 5. maja 12, Ajdovščina	15.00	05/3671070, 05/3671074, 05/3671075

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
18. 11.	KGZS-Zavod NM, Šmihelska 14, Novo mesto, sejna soba v pritličju	9.00	07 33 21 942
20. 11.	BREŽICE – KAPELE, dvorana Gasilskega doma Kapele, Kapele 13	10.00	07 49 61 165
21. 11.	Občina Krško, CKŽ 14, sejna soba A	10.00	07 490 22 10
26. 11.	BREŽICE – KAPELE, dvorana Gasilskega doma Kapele, Kapele 13	10.00	07 49 61 165
27. 11.	Kulturni dom Straža, Pod Srobotnikom 20, Straža	10.00	07 308 38 15
28. 11.	Gasilski dom Črnomelj, Belokranjska cesta 10, Črnomelj	9.00	07 30 56 210
2. 12.	GZS-Zavod NM, Šmihelska 14, Novo mesto, sejna soba v pritličju	9.00	07 33 21 942
3. 12.	Galaksija Trebnje, Podjetniška ulica 13, Trebnje	9.00	07 34 60 673
4. 12.	Kulturna dvorana, Kvedrova cesta 25, Sevnica	9.00	07 81 41 725
5. 12.	Kulturni center Semič, Prosvetna ulica 4, Semič	9.00	07 30 56 210
9. 12.	KZ Metlika, Cesta XV. Brigade 2, Metlika, jedilnica vinske kleti	9.00	07 363 60 60
12. 12.	Občina Krško, CKŽ 14, sejna soba A	10.00	07 490 22 10

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj

Datum	Lokacija	Ura	Tel. št. za prijavo
10. 11.	Ormož - dvorana KZO Hardek, Hardek 34	9.00	02/ 741 75 00 ali 02/ 741 75 03
12. 11.	Kulturni dom Lenart, Trg osvoboditve 2, Lenart	9.00	02/729 09 40, 02/729 09 42, 02/729 09 49
13. 11.	Kulturno turistični center Sv. Ana, Kremberk 34	9.00	02/729 09 41 ali 02/729 09 42
14. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493629
17. 11.	Kulturni dom Cerkvjenjak, Cerkvjenjak 25	9.00	02/729 09 45 ali 02/729 09 40
18. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493629
19. 11.	Dvorana občine Oplotnica, Goriška cesta 1, Oplotnica	9.00	02/8055881
20. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493629
21. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493629,
24. 11.	Gostišče Erjavc, Vas 23, Radlje ob Dravi	9.00	02/877 06 90 in 02/877 0691
26. 11.	Gasilski dom, Kolodvorska 26, Slovenska Bistrica	9.00	02/8430130
27. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493629
28. 11.	Ormož - dvorana KZO Hardek, Hardek 34, Ormož	9.00	02/ 741 75 00 ali 02/ 741 75 03
29. 11.	Ptuj dvorana KGZ- Ptuj, Ormoška c.28	9.00	02/7493630, 02/7493629, 02/7493631, 02/7493627
1. 12.	Ormož - dvorana KZO Hardek, Hardek 34, Ormož	9.00	02/ 741 75 01 ali 02/ 741 75 04
2. 12.	Ormož - dvorana KZO Hardek, Hardek 34, Ormož	9.00	02/ 741 75 01 ali 02/ 741 75 04
2. 12.	Gasilski dom, Kolodvorska 26, Slovenska Bistrica	9.00	02/8430130
9. 12.	Gostišče Erjavc, Vas 23, Radlje ob Dravi	9.00	02/877 06 90 in 02/877 0691
22. 1.	Gostišče Erjavc, Vas 23, Radlje ob Dravi	9.00	02/877 06 90 in 02/877 0691

Poziv za vstop v obvezno računovodstvo

Ne pozabite na obvezno prigrasitev ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti.

Zopet se bliža se 31. oktober, ko morajo nosilci dejavnosti tistih kmečkih gospodinjstev, ki so presegla skupni dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v višini 7.500 evrov, na davčnem uradu prigrasiti ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov oz. dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti.

Zato je Finančna uprava republike Slovenije v tem mesecu članom kmečkih gospodinjstev iz omenjenih kmetij poslala obvestila za obvezno prigrasitev ugotavljanja davčne osnove.

Takih kmečkih gospodinjstev je v letošnjem letu 178, veliko manj kot lani, ko je ta obveznost prvič v zgodovini slovenskega kmetijstva doletela okoli 1200 kmečkih gospodinjstev. Precej več kmečkih gospodinjstev pa bo moralo začeti voditi

KAKO SO NA DAVČNEM URADU IZRAČUNALI, DA MORAM S 1. JANUARJEM 2015 ZAČETI VODITI POSLOVNE KNJIGE OZIROMA RAČUNOVODSTVO

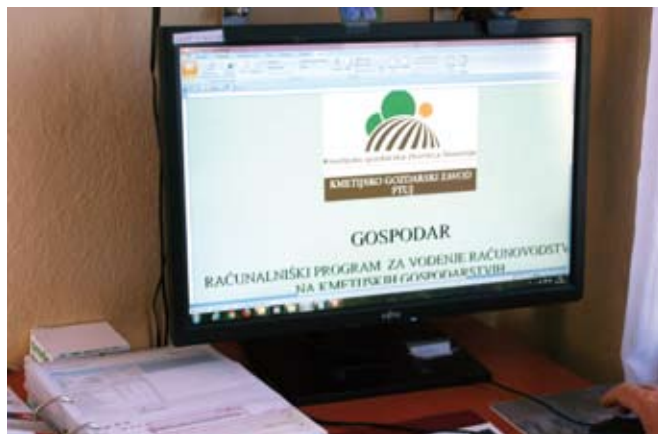
Seštevek naslednjih podatkov:

- katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč za leto 2012,
- katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč za leto 2013,
- potencialni tržni dohodek od pridelave v panjih za leto 2012,
- potencialni tržni dohodek od pridelave v panjih za leto 2013,
- 50 % obdavčljivih plačil ukrepov kmetijske politike in drugih plačil iz naslova državnih pomoči izplačanih v letu 2012,
- 50 % obdavčljivih plačil ukrepov kmetijske politike in drugih plačil iz naslova državnih pomoči izplačanih v letu 2013

predstavlja skupno vsoto, ki jo je treba deliti z 2, da dobimo povprečni znesek dveh predhodnih davčnih let. Ta mora biti višji od **7.500 evrov**.

Pri izračunu praga za vstop v obvezno vodenje poslovnih knjig za leto 2016 se bo pri podatkih za leto 2014 glede na trenutno zakonodajo upoštevala celotna vrednost izplačanih obdavčljivih ukrepov kmetijske politike (neposredna plačila in živalske premije). To pomeni, da bo obvestila za obvezen vstop v obvezno vodenje računovodstva v letu 2015 prejelo znatno več kmečkih gospodinjstev kot v letošnjem letu.

Po zgornjem zgledu si lahko že sedaj tisti, ki vam zakon še ne predpisuje obveznega vodenja računovodstva, sami okvirno izračunate, ali boste morali s 1. januarjem 2016 začeti voditi poslovne knjige ali ne (seveda ob predpostavki, da ne bo prišlo do sprememb v zakonodaji).

Priporočamo uporabo spletnega programa Gospodar, ki ga za računovodenje v kmetijstvu razvijamo v KGZS skupaj z računovodskimi in kmetijskimi strokovnjaki ter v sodelovanju s kmetovalci, uporabniki tega programa.

poslovne knjige s 1. januarjem 2016, ker se bo v izračunu praga za obvezni vstop 7.500 evrov upoštevala celotna vrednost izplačanih obdavčljivih ukrepov kmetijske politike.

KAJ JE KMEČKO GOSPODINJSTVO

Kmečko gospodinjstvo je skupnost ene ali več fizičnih oseb, ki živijo v enem ali več gospodinjstvih, niso najeta delovna sila in imajo na dan 30. junija v določenem davčnem letu skupno stalno ali začasno prebivališče, in v kateri vsaj za enega ali več članov velja, da opravljajo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost (torej imajo katastrski oziroma pavšalni dohodek na panj ali prejemajo plačila za ukrepe s področja kmetijske politike), njihov skupni dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne

gozdarske dejavnosti pa znaša najmanj 200 evrov.

KDO JE PREJEL OBVESTILO

Obvestila je Finančna uprava republike Slovenije (FURS) posredovala vsem evidentiranim polnoletnim članom kmečkega gospodinjstva, ki dosegajo dohodke iz opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru istega kmečkega gospodinjstva in ki izpolnjujejo ostale pogoje za obvezno prigrasitev na dan 30. junij 2013. Praviloma bodo izločeni člani tistih kmečkih gospodinjstev, ki v letu 2014 davčno osnovo že ugotavljajo na podlagi prigrasitve, ki je bila opravljena v letu 2013. Če bodo obvestilo kljub temu prejeli, ob tem pa nimajo nikakršnih drugih sprememb (npr. glede članov ipd.), lahko obvestilo štejejo kot brezpredmetno.

KDO JE NOSILEC DEJAVNOSTI

Nosilec dejavnosti je eden od za-vezancev za dohodnino od dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva, za katerega ostali člani v kmečkem gospodinjstvu soglašajo, da postane nosilec za celotno kmetijsko, gozdarsko in tudi za vse dopolnilne dejavnosti na kmečkem gospodinjstvu, sam pa se zaveže, da bo davčno osnovo na takšen način ugotavljal najmanj pet let.

OSNOVA ZA OBDAVČITEV IN MOŽNE OLAJŠAVE

Kmečka gospodinjstva, ki se morajo priglasiti, lahko opravljajo samo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost. Če pa se na kmečkem gospodinjstvu hkrati opravljajo tudi dopolnilne ali druge dejavnosti (njihov nosilec je lahko katerikoli od članov), se njihov promet v primeru, ko je nosilec priglašen v davčni register kot fizična oseba, vključuje v skupni obračun nosilca dejavnosti. To pomeni, da je za davčne namene nosilec dejavnosti hkrati tudi nosilec za dopolnilne dejavnosti in za druge kmetijske dejavnosti, ki se opravljajo v okviru kmečkega gospodinjstva. Nosilcu se za davčne namene torej pripišejo dohodki vseh naštetih dejavnosti, dohodnina pa se v primeru, da se davčna osnova ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, odmeri po t. i. povprečni stopnji. Povprečna stopnja pa je nižja od veljavne stopnje po dohodninski lestvici, če so v kmečkem gospodinjstvu dva ali več članov obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani iz naslova kmetijske in dopolnilne dejavnosti. V primeru ugotavljanja dohodka na podlagi normiranih odhodkov te ugodnosti ni, ker je dohodek obdavčen

cedularno, z 20-odstotno fiksno stopnjo dohodnine. **Dobro je, da na omenjeno olajšavo vnaprej opozorite svojega izbranega računovodjo, da boste »plačali cesarju samo toliko, kot je cesarjevega, in nič več«.**

Če pa se osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost opravljata v organizacijski obliki s. p.-ja, potem se dohodke iz dopolnilnih in drugih kmetijskih dejavnosti na kmetiji lahko izračunava in prikazuje ločeno, v posebnem davčnem obračunu, če je nosilec le-teh drug član kmečkega gospodinjstva.

MOŽNOST IZBIRE NAČINA UGOTAVLJANJA DOHODKA

V primeru, da nosilec dejavnosti v času priglasitve ne opravlja nobene druge registrirane dejavnosti, lahko ob priglasitvi izbere tudi način ugotavljanja davčne osnove (po dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih ali po dejanskih prihodkih in normiranih odhodkih).

V primeru, da nosilec dejavnosti v času priglasitve že opravlja tudi kakšno drugo registrirano dejavnost, je dolžan davčno osnovo iz tega naslova ugotavljati na enak način, kot ga je že v uporabi za druge registrirane dejavnosti. Če torej ugotovite, da v priglasitvi določen način ugotavljanja dohodka ni primeren za celotno poslovanje vašega kmečkega gospodinjstva, o tem čim prej obvestite vaš davčni urad. Tam boste dobili vsa navodila, kako pravilno izvesti postopke, da boste lahko za vaše kmečko gospodinjstvo čim prej izbrali najugodnejši način obdavčitve in temu podredili vodnje poslovnih knjig.

SVOBODNA IZBIRA ORGANIZACIJSKE OBLIKE

Kmetje se lahko svobodno odločajo o za njih najbolj ugodni

PRIGLASITEV UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE

Nosilec dejavnosti in člani kmečkega gospodinjstva morajo soglasno izpolniti Obrazec za priglasitev dejavnosti. Ključne odločitve in obveze ob priglasitvi so naslednje:

- Člani kmečkega gospodinjstva se morajo skupaj odločiti, kdo izmed njih bo nosilec dejavnosti in njegovo ime navesti v priglasitvi.
- Nosilec in člani se morajo strinjati, da se nosilcu za davčne namene pripiše uporaba zemljišč, panjev in drugih sredstev, ki so v lasti ali finančnem najemu članov, ter seštevek naslednjih dohodkov:
  - dohodki iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
  - dohodki iz dopolnilnih dejavnosti,
  - dohodki iz drugih kmetijskih dejavnosti.
- Nosilec mora pri davčnem organu na predpisanem obrazcu priglasiti ugotavljanje osnove za davek od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov oziroma dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Način obdavčitve lahko svobodno izbira samo v primeru, če še ne opravlja nobene druge registrirane dejavnosti.
- Nosilec se mora zavezati, da bo davčno osnovo na tak način ugotavljal najmanj pet davčnih let in da bo v tem času vsako spremembo članov kmečkega gospodinjstva priglasil davčnemu organu v petnajstih dneh po nastanku spremembe, spremembo v zvezi z opravljanjem dopolnilne dejavnosti na kmetiji pa v osmih dneh po nastanku spremembe.

Obrazec za priglasitev načina obdavčitve je potrebno **najkasneje do 31. oktobra** predložiti pri krajevno pristojnem davčnem uradu ali izpostavi. Obrazec je objavljen na spletnih straneh FURS: www.durs.gov.si. Opozarjamo vas, da kazni za nepriglasitev ugotavljanja osnove za davek znaša od 800 do 10.000 evrov.

organizacijski obliki delovanja. Dejavnost lahko opravljajo kot fizične osebe, združene v kmečko gospodinjstvo, ki ga za davčne namene predstavlja nosilec, ali kot s. p., če so vsi člani medsebojno uredili svoja pravna razmerja. Lahko pa tudi v obliki gospodarske družbe, kot to predpisuje zakon o gospodarskih družbah in ob predpostavki, da so tudi tu urejena vsa pravna razmerja. Prav tako je tudi možno opraviti doregistracijo osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, če je na kmečkem gospodinjstvu že delujoči s. p. oziroma gospodarska družba.

Vsa kmečka gospodinjstva, ki bodo do 31. oktobra 2014 od-

dala izpolnjene obrazce na lokalnih izpostavah DURS, so se s tem zavezala, da bodo vodila poslovne knjige kot fizična oseba z dejavnostjo, ki ni s. p. Če pa kmečko gospodinjstvo ne želi poslovati kot fizična oseba z dejavnostjo, ki ni s. p., mora to odločitev nemudoma po prejemu obvestila o obvezni priglasitvi načina ugotavljanja dohodka pisno sporočiti na lokalni davčni urad. V nasprotnem primeru ga bo FURS na podlagi prejetega obvestila avtomatično vpisal med fizične osebe z dejavnostjo po zakonu o dohodnini in mu v tridesetih dneh po prejemu popolne priglasitve poslal odločbo.

KAM PO POMOČ

Preden oddate obrazec za priglasitev ugotavljanja davčne osnove od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dobro razmislite o izbiri nosilca dejavnosti in preračunajte, katera oblika delovanja kmečkega gospodinjstva in kateri način obdavčitve sta za vas najprimernejša z davčnega in pravnega vidika.

Svetujemo vam, da se še pred obvezno priglasitvijo posvetujete s kmetijskim svetovalcem. Kmetijski svetovalec vam lahko za vaše kmečko gospodinjstvo izdelava okvirni izračun za najugodnejši način obdavčitve.

Pomoč kmetijskega svetovalca lahko poiščete tudi pri izpolnjevanju obrazcev.

Obrazec je zavezujoč, zato ga je potrebno pozorno prebrati in

Obrazec je sestavljen iz štirih prilog. **Nosilci** dejavnosti za obvezno priglasitev oddajo **do 31. 10. 2014** samo **Prilogo 1** (Priglasitev ugotavljanja davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov). **Prilogo 2** (Priglasitev spremembe članov kmečkega gospodinjstva, ki ugotavlja davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov) pa oddajo v primeru, če se je med 30. 6. 2013 in 31. 10. 2014 spremenilo stanje članov kmečkega gospodinjstva. Vsebina prilog je zavezujoča, zato jo je treba pozorno prebrati in pravilno izpolniti.

pravilno izpolniti. Priporočljivo je, da kopijo izpolnjene in oddane priglasitve hranite v domačem arhivu.

POIŠČITE DOBER RAČUNOVODSKI SERVIS

Vodenje računovodstva vsaj na začetku raje zaupajte strokovnjakom.

V okviru kmetijsko-gozdar-

skih zavodov smo se dobro organizirali, da vam bomo lahko nudili kakovosten nasvet, kako začeti z vodenjem računovodstva na kmetijah, našim računovodskim pisarnam v kmetijsko-gozdarskih zavodih pa lahko zaupate tudi vodenje računovodstva. Naši računovodje in kmetijski strokovnjaki si skupaj prizadevamo si, da bi se kmetje, ki po-

slovne knjige že vodijo prostovoljno oziroma so po novem zakonsko obvezani voditi poslovne knjige, čim bolj dejavno vključili v vodenje računovodstva, da bi s tem izboljšali gospodarjenje njihovih kmetij in pocenili stroške vodenja računovodstva.

Računovodske pisarne kmetijsko-gozdarskih zavodov kmetom nudijo tudi vodenje E-računovodstva s pomočjo programa GOSPODAR. Z uporabo spletnega programa imate boljši pregled nad gospodarjenjem kmetije, določena računovodska opravila lahko opravite sami in tako prihranite pri stroških vodenja računovodstva. Ostala računovodska opravila pa bo za vas dokončal naš računovodski servis.

» BARBARA TRUNKELJ

Priporočene sorte krušne pšenice

Jeseni 2010 je pričela delovati žitna veriga, ki si je med drugim zastavila za cilj tudi poenotenje tehnologije pridelave in zožanje nabora primernih sort krušne pšenice. S tem namenom pripravi tehnološka skupina žitne verige vsako leto tehnološka navodila in priporočeno sortno listo. Sorte so uvrščene med priporočene glede na potencial za doseganje visokega in kakovostnega pridelka, njihovo odpornost proti nekaterim boleznim in razred kakovosti.

Letos so se partnerji žitne verige prvič odločili, da se potencialno primerne sorte pšeni-

ce analizirajo glede na njihove lastnosti za primernost za peko kruha. V laboratorijih Žita in Kmetijskega inštituta Slovenije so analizirali več kot petdeset sort pšenice in na osnovi teh rezultatov ter vseh prej omenjenih parametrov so člani tehnološke skupine v žitni verigi pripravili seznam priporočenih sort krušne pšenice, ki naj bi jih kmetje jeseni 2014 posejali na njih. Seznam je objavljen na spletni strani KGZS www.kgzs.si.

» DR. DUŠICA MAJER

OPIS PRIPOROČENIH SORT

Sorta	Zastopnik	Tip klasa	Višina rastlin	
LAHKA PLITVA TLA				
Felix	Semenarna	bela golica	srednje nizka	
Katarina	Semevit	bela golica	srednje nizka	
Lucija	Semevit	bela golica	srednje nizka	
Olimpija	Semenarna	bela resnica	srednje nizka	
Srpanjka	Prosta sorta	bela golica	nizka	
Valbona	Karsia	bela resnica	srednje nizka	
SREDNJE GLOBOKA TLA				
Alixan	Agrosoat	bela golica	srednje nizka	
Arezzo	Semenarna	bela resnica	srednje nizka	
Bc Renata	Semevit	bela golica	srednje nizka	
CCB Ingenio	Syngenta	bela resnica	srednje visoka	
Cimabue	Karsia	bela resnica	srednje nizka	
Bologna	Syngenta	bela resnica	srednje nizka	
Renan	Agrosoat	bela resnica	srednje visoka	
Soissons	Semenarna	bela resnica	srednje nizka	
Vulkan	Semenarna	bela resnica	srednje visoka	
Zvezdana	KZ Lenart	bela golica	srednje nizka	
Zlatka	KZ Lenart	bela golica	srednje nizka	
Žitarka	Prosta sorta	bela golica	srednje nizka	
GLOBOKA TLA				
Antonius	Saatbau Linz	bela resnica	visoka	
Element	Agrosoat	bela resnica	srednje visoka	
Energo	Agrosoat	bela resnica	visoka	
Kerubino	Agrosoat	bela resnica	srednje visoka	
Lukullus	Saatbau Linz	bela resnica	srednje visoka	

KDOR SODELUJE Z NAMI, VE VEČ!

V javni službi kmetijskega svetovanja, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, sodeluje več kot 300 visoko usposobljenih kmetijskih svetovalcev s področja vseh panog kmetijske pridelave, priraje, predelave in agrarne ekonomike. Stojimo vam ob strani tudi ob opravljanju administrativnih del, ki morajo biti opravljena enako dobro, kot so dela na polju ali v hlevu.

SKUPAJ POSKRIBIMO ŠE ZA POSLOVNA IN RAČUNOVODSKA OPRAVILA!

KGZS vam na vseh kmetijsko gozdarskih zavodih ponuja:

- Vodenje dvostavnega knjigovodstva na kmetiji
- Vodenje evidenc in knjigovodstva za normirance
- Vodenje knjigovodstva za potrebe DDV
- Elektronska oddaja obračuna pavšalnega nadomestila
- Vodenje knjigovodstva FADN
- Svetovanje pri zaposlovanju na kmetijah
- Davčno svetovanje na področju kmetijstva
- Investicijsko svetovanje (priprava poslovnih načrtov in investicijskih projektov)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjiska ul. 6, 1000 Ljubljana

Barbara Trunkelj

Telefon: 01 513 66 44

barbara.trunkelj@kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana
Gospodinjiska ul. 6, 1000 Ljubljana

Vesna Velikonja

Telefon: 01 513 07 28

vesna.velikonja@lj.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica
Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica

Zorko Kaltnekar

Telefon: 05 33 51 203

zorko.kaltnekar@go.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Celje
Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje

Anka Luskar

Telefon: 03 425 55 17

anka.luskar@ce.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Maribor
Vinarska 14, 2000 Maribor

Anita Kovačič Kogal

Telefon: 02 228 49 21

anita.kogal@kmetijski-zavod.si

Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto
Šmihelska 14, 8000 Novo mesto

Mateja Zajc

Telefon: 07 373 05 80

mzajc@gov.si

Kmetijsko gozdarski zavod Kranj
Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj

Darja Šenk

Telefon: 04 280 46 23

darja.senk@kr.kgzs.si

Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota
Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota

Andreja Horvat

Telefon: 02 539 14 44

tjasa.vercic@gov.si

Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj
Ormoška 28, 2250 Ptuj

Stanislav Leskovar

Telefon: 02 749 36 09

stanislav.leskovar@kgz-ptuj.si

OZIMNE PŠENICE ZA LETO 2014/2015

Čas dozorevanja	Poraba semena (kg/ha)	Pridelek zrnja	Kakovostni razred	Odpornost proti			
				pepelovki	listni pegavosti	pegavosti plev	poleganju
zgodaj	240 do 270	srednji	B1/A	dobra	srednje dobra	dobra	dobra
zgodaj	240 do 270	srednji	B2	dobra	dobra	srednje dobra	dobra
zgodaj	240 do 270	srednji	B1/A	dobra	dobra	srednje dobra	dobra
zgodaj	220 do 260	srednji	A	dobra	srednje dobra	dobra	dobra
zgodaj	260 do 300	srednji	B2	dobra	srednja	slaba	dobra
zgodaj	220 do 250	srednji	A	dobra	srednje dobra	srednje dobra	dobra
srednje zgodaj	160 do 220	zelo visok	B2	dobra	dobra	dobra	dobra
srednje pozno	190 do 220	srednje visok	B2/B1	dobra	dobra	dobra	dobra
srednje zgodaj	260 do 280	srednje visok	B2	srednje dobra	dobra	dobra	dobra
srednje zgodaj	180 do 210	zelo visok	B2/B1	dobra	srednje dobra	dobra	dobra
srednje zgodaj	190 do 220	srednje visok	B2/B1	srednje dobra	srednje dobra	dobra	dobra
srednje zgodaj	180 do 210	srednji	B1/A	dobra	srednje dobra	dobra	dobra
srednje pozno	180 do 210	srednje visok	B1/A	dobra	dobra	srednje dobra	dobra
srednje pozno	180 do 210	srednje visok	B2	dobra	srednja	srednje dobra	dobra
srednje zgodaj	220 do 250	visok	B1	dobra	srednje dobra	dobra	dobra
srednje zgodaj	220 do 250	srednje visok	B1	srednje dobra	slaba	srednje dobra	dobra
srednje zgodaj	220 do 240	srednji	B1/A	slaba	srednja	srednja	dobra
srednje zgodaj	260 do 300	srednji	B1/A	srednje dobra	srednja	srednja	dobra
srednje pozno	180 do 200	srednje visok	A	dobra	dobra	srednje dobra	srednja
srednje pozno	180 do 220	srednji	B1/A	dobra	dobra	dobra	dobra
srednje pozno	180 do 220	srednje visok	B1/A	dobra	dobra	dobra	dobra
srednje pozno	160 do 220	srednje visok	B2/B1	dobra	dobra	dobra	dobra
srednje pozno	180 do 210	visok	B1	dobra	dobra	dobra	dobra

Za bolj zdravo mleko in meso

Naši kmetje bi lahko pridelovali bolj kakovostno mleko in s tem dosegli boljšo ceno na trgu.

Danes si vsi, ki se ukvarjajo s pridelavo in prirejo hrane, prizadevajo za čim višjo kakovost svojih proizvodov. Glede kakovosti hrane se odkrivajo vedno nove povezave med vsebnostjo določenih snovi v hrani in njihovim vplivom na zdravje ljudi. Predvsem so zanimive snovi, ki imajo pozitivne učinke na naše zdravje ali pa preprečujejo tako imenovane novodobne bolezni, ki so v veliki meri odvisne od našega življenjskega sloga in naše prehrane.

Po drugi strani pa naša prehrana vsebuje čedalje manj koristnih učinkovin ali pa so razmerja med posameznimi hranilnimi snovmi močno spremenjena. Sadje in zelenjava naj bi npr. zaradi intenzivne pridelave vsebovala manj vitaminov kot nekdanj, ko se je na hektar pridelalo veliko manj.

KAKO JE PRI MLEKU IN MESU GOVEDI

V zadnjih nekaj desetletjih so se zgodile precejšnje spremembe na področju prireje mleka in mesa. Povečale so se prirejene količine mleka na kravo. Na živinorejskih kmetijah uporabljajo predvsem konzervirano krmo. Uporabljajo velike količine močne krme, ki načeloma ni tipična krma za prežvekovalce. Na teh kmetijah uporabljajo manj paše, manj sveže zelene krme in manj sena. Vsekakor lahko pričakujemo, da so spremenjeni tudi proizvodi – mleko in meso zaradi spremenjene prehrane goveda. Veliko se govori o kakovosti mleka in mesa, pridobljenega s pašo živali, v primerjavi z mlekom in

mesom, ki ga dobimo z uporabo konzervirane krme in hlevskim načinom reje.

Zelena krma, posebno pa še paša, vsebuje snovi, ki se s konzerviranjem izgubijo. Tako se veliko vitaminov razgradi. Pri krmiljenju jih skušamo nadomestiti z dodajanjem mineralno-vitaminskih mešanic, ki se različno izkoristijo. Ugotavljajo, da je mleko in meso od živali, ki se pasejo, bolj bogato predvsem z vitamini A, E in nekaterimi vitamini B-kompleksa (B1, ni-

Mleko in meso od goveda, ki se pase, je bolj kakovostno in bolj zdravo za ljudi.

acin, B6, B12). Vitamin E deluje kot antioksidant in je zato potreben v našem telesu. Če izpostavimo meso iz pašne reje in meso iz hlevske reje dnevni svetlobi, bomo opazili, da meso iz hlevske reje hitreje potemni, ker ima manj E-vitamina. Živali, ki se gibljejo na svežem zraku in soncu, so tudi bolj zdrave in vsi njihovi »proizvodi«, mleko in meso so za človeško prehrano več vredni.

Veliko je raziskav o maščobah in maščobnih kislinah v mleku in mesu in njihovem vplivu

na zdravje ljudi. Ugotavljajo, da se je v prehrani ljudi spremenilo razmerje med maščobnimi kislinami, in sicer je razmerje med maščobnimi kislinami n-6 in n-3 širše kot 10 : 1. Priporočljivo pa je razmerje 5 : 1.

V mleku krav, ki se pasejo, in v mesu goveda, ki se pase, je razmerje med maščobami n-6 in n-3 mnogo ožje, kar je veliko boljše za naše zdravje. V humani prehrani imamo namreč preširoko razmerje med maščobami n-6 in n-3. Posledice

povečevalo mišično maso in trdnost kosti.

Zaradi takih spoznanj o koristnosti paše in krmiljenja z zeleno krmo plačujejo nizozemske mlekarne po 3 do 5 centov več za liter mleka od krav, ki se pasejo vsaj 5 ur na dan sto dni v letu.

Za rogove pri kravah večkrat menimo, da so nepotrebni. Ugotovili so, da vplivajo na zdravje živali. Krave z rogovi imajo drugačne vsebnosti določenih snovi v krvi in tudi v mleku. Mleko od krav z rogovi povzroča mnogo manj alergij pri otrocih kot mleko od krav brez rogov. Tako imamo v Avstriji blagovno znamko za proizvedeno mleko od krav z rogovi in seveda na trgu dosega višjo ceno.

KAJ LAHKO SPREMENIMO

Kmalu bodo ukinjene mlečne kvote in kmetje v nekaterih državah se pripravljajo na zagon novih hlevov, tako da lahko pričakujemo povečano ponudbo mleka. Naši kmetje ne bodo mogli bistveno povečevati količin mleka. Lahko pa bi dvigovali kakovost mleka. Potrebno bi bilo osveščati našega potrošnika o možnostih prireje bolj zdravega mleka in mesa. Kot ena najbolj travnatih dežel na svetu bi lahko priredili več mleka iz trave in sena. Tako mleko in meso, ki bi ga dobili od goveda, ki se pase, je boljše kakovosti in bolj zdravo za ljudi. Imeli bi tudi bolj zdravo populacijo ljudi; manj debelih, manj ljudi s povišanim holesterolom v krvi, manj rakavih obolenj, manj izdatkov za zdravila itd.

» STANE BEVC,

KGZS – Zavod Novo mesto

Napotki za izvajanje agromelioracij

Agromelioracije so, tako kot tudi osuševanje in namakanje, del melioracij in jih podrobneje opredeljuje Zakon o kmetijskih zemljiščih.

Agromelioracije obsegajo ukrepe, ki izboljšujejo fizikalne, kemijske in biološke lastnosti tal ter izboljšujejo dostop na kmetijsko zemljišče. Ti ukrepi so izravnava zemljišč, krčitev grmovja in dreves, nasipavanje rodovitne zemlje, odstranitev kamnitih osamelcev, ureditve poljskih poti, izdelave teras, ureditve gorskih in kraških pašnikov, ureditve manjših odvodnjavanj, apnenje in založno gnojenje.

OSNOVNA DELITEV

Agromelioracije se delijo na zahtevne in nezahtevne agromelioracije.

Med zahtevne agromelioracije spadajo:

- izdelava teras,
- ureditev manjših odvodnjavanj,
- ureditev novih poljskih poti,
- vsi ukrepi, ki presegajo omejitve, ki veljajo za nezahtevne agromelioracije,
- agromelioracije, katerih del je vnos:
  - zemeljskega izkopa, ki ne izhaja iz območja predlagane agromelioracije, razen če gre za rodovitno zemljo ali
  - umetno pripravljene zemljine,

Med nezahtevne agromelioracije spadajo:

- izravnava zemljišča na površini do 1 ha,
- krčitev grmovja in dreves,
- izravnava mikrodepresij na njivskih površinah,
- nasipavanje rodovitne

zemlje,

- odstranitev kamnitih osamelcev do skupne količine 20 m³ na površini do 1000 m²,
- ureditev obstoječih poljskih poti z možnostjo gramoziranja do 20 cm,
- ureditev gorskih in kraških pašnikov,
- apnenje in
- založno gnojenje.

Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) izrecno poudarja, da se sanacije odlagališč in posledic izkoriščanja mineralnih surovin ne štejejo za agromelioracijo.

PREDPRIPRAVA NA IZVEDBO

Preden se lotimo same izvedbe, se je treba prepričati, ali načrtovano agromelioracijo lahko izvedemo. V ta namen na občini, na kateri se bo agromelioracija izvajala, naročimo **lokacijsko informacijo**. Lokacijska informacija je pomemben vir informacij o prostorskih aktih, ki veljajo na območju zemljiške parcele. V njej so navedene informacije o namenski rabi parcele, območjih varovanj, dopustnih gradnjah in podobno. Lokacijska informacija ima značaj potrdila iz uradne evidence in je ne smemo zamenjati z odločbo. Iz lokacijske informacije torej izvemo, kakšne so omejitve in posledično, kakšna dovoljenja in soglasja potrebujemo.

Kadar gre za zahtevno melioracijo, je vedno potrebno pridobiti **odločbo o uvedbi agromelioracije**, ki se na pobudo

vlagatelj uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. V kolikor gre za agromelioracije, kjer so zemljišča v lasti več lastnikov, potem je za uvedbo potrebno soglasje lastnikov kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 80 odstotkov kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja. Če se agromelioracije izvajajo na območju komasacij, potem je za uvedbo potrebno pridobiti soglasje lastnikov kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot 67 odstotkov površin kmetijskih zemljišč na predvidenem območju agromelioracije.

Vlagatelj je lahko melioracijska skupnost ali pravna oseba v imenu lastnikov kmetijskih zemljišč s predvidenega agromelioracijskega območja, lahko pa tudi posamezni lastnik kmetijskih zemljišč, ki naj bi se agromeliorirala.

POTREBNA SOGLASJA

Predlog za uvedbo melioracije se vložijo na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Obrazec vloge je dostopen na spletni strani MKGP, na voljo pa je tudi v pisarnah Javne službe kmetijskega svetovanja po terenu. Predlogu za uvedbo melioracije mora predlagatelj melioracije priložiti ustrezna soglasja ali dovoljenja. To so:

- okoljevarstveno dovoljenje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, če gre za vnos zemeljskega izkopa, ki ne izhaja iz območja predlagane agromelioracije, razen če gre za rodovitno zemljo,
- predpisana soglasja ali do-

voljenja pristojnih organov, če se predlaga uvedba melioracije:

- na varovanih, zavarovanih, degradiranih in ogroženih območjih po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave in varstvo okolja,
- na varstvenih ali ogroženih območjih ali na območjih, kjer bi posegi v prostor lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda, po predpisih, ki urejajo področje voda,
- v gozdu po predpisih, ki urejajo gozdove, ali
- na območjih, ki so varovana po predpisih o varstvu kulturne dediščine.

Poleg tega je včasih potrebno pridobiti tudi soglasja, mnenja ali dovoljenja (razvidno iz lokacijske informacije), če posegamo v varovalni pas cest (občinskih, državnih ...), železniške proge, elektrovođa, komunalne infrastrukture itd.

Melioracija se uvede z odločbo ministrstva, pristojnega za kmetijstvo.

Odločbo o uvedbi agromelioracije je treba pridobiti pred začetkom agromelioracijskih del.

Če kmetijski inšpektor ugotovi, da je kmet z agromelioracijskimi deli že začel, mu mora izdati sklep o ustavitvi del, MKGP pa mu ne more potem izdati odločbe o uvedbi, če je iz inšpekcijskega zapisnika ali sklepa razvidno, da je z deli začel.

KDAJ NE RABIMO ODLOČBE

Odločbe o uvedbi agromelioracije ni treba pridobiti, če gre za nezahtevne agromelioracije (izravnava zemljišča na površini do 1 ha, krčitev grmovja in dreves, izravnava mikrodepresij na njivskih površinah, nasipavanje rodovitne zemlje, odstranitev kamnitih osamelcev do skupne količine 20 m³ na površini do 1 ha, ureditev obstoječih poljskih poti z možnostjo gramoziranja do 20 cm, ureditev gorskih in kraških pašnikov na površini do 2 ha, apnenje in založno gnojenje).

Če vlagatelj ni prepričan, ali gre za nezahtevno agromelioracijo, je bolje, če na MKGP poda vlogo za izdajo odločbe o uvedbi agromelioracije in v njej čim bolj natančno opiše dela, ki jih namerava izvesti. V tem primeru bo upravni organ, če bo iz opisa del nesporno ugotovil, da gre za nezahtevno agromelioracijo, izdal sklep o zavržbi zahteve. Strošek v tem primeru je minimalen, samo upravna taksa v višini 22,66 evrov.

KATERA SOGLASJA IN DOVOLJENJA RABIMO**Okoljevarstveno dovoljenje**

Okoljevarstveno dovoljenje potrebujemo, kadar izvajamo agromelioracijo in vnašamo zemeljski izkop, ki ni z območja agromelioracije. Okoljevarstveno dovoljenje je prav tako potrebno, če vnašamo umetno pripravljeno zemljinu, ni pa potrebno, če vnašamo rodovito prst. Okoljevarstveno dovoljenje izda Agencija RS za okolje (ARSO), Vojkova 1b, Ljubljana.

Presoja vplivov na okolje

Presoja vplivov na okolje (PVO) je obvezna pri agromelioracijah, ki so večje od 100 ha. Za agromelioracije, manjše od 100

ha in večje od 10 ha, je potrebno izvesti predhodni postopek, v katerem se ugotavlja, ali je potrebno izvesti PVO ali ne. Predhodni postopek se izvede tudi za vse agromelioracije, če so le-te sofinancirane iz sredstev Evropske unije, pri čemer se predhodni postopek izvede, preden se zaprosi za dodelitev finančnih sredstev. Obrazec za začetek predhodnega postopka je priloga Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/2014).

Mnenje Zavoda RS za varstvo narave

Če posegamo v varovana območja (državna zavarovana območja, Natura 2000 (2004 in 2013), naravne vrednote ...), je potrebno pridobiti mnenje Zavoda RS za varstvo narave oz. ene od območnih enot.

V primeru izvajanja zahtevnih agromelioracij mora biti investitor pravna oseba. Investitorjevi podatki morajo biti navedeni tudi na obrazcu vloge za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije.

Mnenje Zavoda za gozdove RS

Če posegamo na območje, ki je s planskimi akti opredeljeno kot območje gozdov, je potrebno za posege na tem področju pridobiti soglasje Zavoda za gozdove.

Mnenje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije

Če posegamo na varovana območja kulturne dediščine, je potrebno pridobiti predhodno kulturnovarstvene pogoje, nato pa še kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

Druga soglasja

Zaradi omejitev in varovanj je včasih potrebno pridobiti še dodatna soglasja, kadar pose-

gamo z agromelioracijo v varovalni pas infrastrukturnih objektov.

Varovalni pasovi za ceste znašajo (merjeno od zunanje roba cestnega sveta v smeri prečne in vzdolžne osi, pri premostitvenih objektih pa od tlorisne projekcije najbolj izpostavljenih robov objekta na zemljišče) največ:

- pri lokalnih cestah 10 m,
- pri javnih poteh 5 m,
- pri občinskih kolesarskih poteh 2 m,
- pri avtocestah 40 m,
- pri hitrih cestah 35 m,
- pri glavnih cestah 25 m,
- pri regionalnih cestah 15 m,
- pri državnih kolesarskih poteh 5 m.

Varovalni progovni pas je 100 m širok zemljiški pas, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge. V tem pasu

določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja.

Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka na vsako stran od osi elektroenergetskega voda oziroma od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 40 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 10 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 15 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 3 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod nazivnih napetosti od 1 kV do vključno 20 kV 10 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti do vključno 20 kV 1 m;
- za nadzemni vod nazivne napetosti do vključno 1 kV 1,5 m;
- za razdelilno postajo srednje napetosti, transformatorsko postajo srednje napetosti 2 m.

Vsa dovoljenja in soglasja pri zahtevnih agromelioracijah priložimo k vlogi za pridobitev odločbe o uvedbi agromelioracije, pri nezahtevnih pa jih moramo hraniti doma za primer, če nas obišče kmetijski inšpektor. Zmotno je mnenje, da dovoljenj in soglasij ne potrebujemo, če izvajamo nezahtevne agromelioracije.

» VOJKO BIZJAK

Lastniki opozarjajo, a avtomobili vozijo dalje

Ponovno o občinskih cestah na zasebnih zemljiščih, saj občine še vedno niso uredile spornih zadev.

Lansko leto smo že opozarjali na problematiko neodmerjenih, a z občinskim odlokom vseeno kategoriziranih občinskih cest. (Sicer neustavni) Zakon o davku na nepremičnine je težavo pometel pod preprogo s členom o izvzetju dela zemljišča iz obdavčitve, kljub temu pa težava (še) ni rešena sistemsko. Nekatere občine na lastno pobudo urejajo zemljiškoknjižna razmerja, drugje lastniki zemljišč, preko katerih pelje cesta, s pomočjo Ustavnega sodišča sprožijo premike, k reševanju težav pa so pripomogle tudi nedavne aktivnosti Varuha človekovih pravic RS in sodna praksa.

POSEG OBČINE NA ZASEBNO ZEMLJIŠČE

Občine so z občinskimi odloki kot občinske ceste kategorizirale med drugim tudi nekatera zemljišča, ki so v zasebni lasti, namesto da bi zemljišče najprej odkupile (ali pridobile z drugim pravnim poslom) ali lastnike razlastile (po Zakonu o javnih cestah (ZJC) je mogoč poseben postopek razlastitve) in mu dale odškodnino. Na podlagi nezakonitega in protiustavnega načina kategorizacije občinske ceste je bil zasebni lastnik dejansko razlaščen, od lastninskih upravičenj mu je ostala zgolj gola lastninska pravica.

PRESOJA USTAVNOSTI ALI ODŠKODNINSKI ZAHTEVEK

Ustavno sodišče RS je že v šte-

vilnih zadevah, v katerih so bili v postopku presoje ustavnosti in zakonitosti izpodbijani občinski odloki o kategorizaciji javnih cest, sprejelo vsebinsko enake odločitve in ponovilo stališče, da so občinski predpisi v neskladju z Ustavo, če občina z lastnikom ni sklenila pravnega posla za pridobitev zemljišč oziroma lastnika ni razlastila (npr. odločba št. U-I-194/12, 24. 4. 2014). Nadalje lastnik lahko občino toži za odškodnino zaradi spremembe namembnosti zemljišča (npr. sodba Vrhovnega sodišča RS III Ips 59/2010, 7. 9. 2010).

ZAŠČITA LASTNINE IN OVIRANJE PROMETA

Po vključitvi Varuha človekovih pravic v reševanje problematike je sodišče, ki je odločalo o prekršku, zavzelo stališče, s katerim se občine lahko spodbudi (žal pa ne tudi prisili) k ureditvi pravnega statusa zemljišča pod kategorizirano občinsko cesto.

Na občinski cesti, ki jo je občina samovoljno kategorizi-

rala na zasebnem zemljišču, je lastnik postavil ovire z namenom preprečitve vožnje po njegovi nepremičnini. Po posredovanju policije je lastnik zemljišča dobil plačilni nalog za plačilo globe zaradi prometnega prekrška oviranja prometa, sodišče, kamor je dal zahtevo za sodno varstvo, pa je razmišljalo nekoliko širše kot zgolj v smislu kršenja predpisov iz Zakona o cestah in Zakona o pravilih cestnega prometa.

Varuh človekovih pravic je sodišče opozoril, da mora pri odločanju upoštevati tudi očitke o neskladnosti občinskega odloka z ustavo. Sodišče je opravilo skrbno presojo očitkov o neskladnosti občinskega odloka in ugotavljalo, ali je cesto, na kateri naj bi lastnik zemljišča storil prekršek, sploh mogoče šteti za javno cesto oziroma ali lahko pri svojem odločanju sodišče sploh uporabi in upošteva občinsko odlok, ki ni skladen z Ustavo oziroma zakonom.

RAZMIŠLJANJE SODIŠČA

Pri svojem delu so sodniki neodvisni: soditi morajo v skladu z Ustavo RS in zakoni. Če sodnik meni, da podzakonski predpis, ki bi ga moral uporabiti pri sojenju, ni v skladu z ustavo ali zakonom, tega akta ne sme uporabiti (*t. i. exceptio illegalis*). Sodišče mora namreč ves čas slediti v Ustavi zapisanim človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam.

Sodišče je ugotovilo, da ima občina, ki je kot nosilec oblasti v razmerju do lastnikov zemljišč nesorazmerno močnejši subjekt, za zagotavljanje javne koristi na razpolago več pravnih poti. Zaradi razširjenosti problema neodmerjenih, a kategoriziranih občinskih cest je predpisan poseben, poenostavljen postopek razlastitve (19. člen ZJC-B). Kot menita Varuh človekovih pravic in sodišče **s sklicevanjem na javno korist (= varnost v cestnem prometu) ni mogoče upravičiti kaznovanja tistih, ki se z izvrševanjem in uživanjem svoje lastninske pravice ne podreajo neustavnemu stanju, katerega so povzročile in ga s svojo neaktivnostjo vzdržujejo občine.**

ODLOČITEV SODIŠČA

Lastnik zemljišča, ki je postavil ovire na javno cesto, je uspel z zahtevo za sodno varstvo v zadevi, kjer se mu očita storitev prekrška; globe za prekršek mu tako ni bilo potrebno plačati. Sodišče je namreč

ugotovilo, da občinske ceste, ki naj bi štela po odloku za javno pot, ni mogoče šteti za površino, za katero bi veljala pravila, ki jih določa Zakon o javnih cestah, ampak gre za površino, ki je izključno v zasebni lasti in je razpolaganje s to površino (dovolitev prehoda) prepuščeno le njenemu zemljiškoknjžnemu lastniku.

Kljub temu takšna sodba ne reši situacije: »kršitelj«, ki je postavil oviro na svojem zemljišču, ima v rokah sodbo sodišča, s katero se prekrškovni postopki zoper njega ustavijo, »oškodovanec«, ki je zaradi ovire moral zaustaviti vozilo, se jezi nad neučinkovitostjo policije, občina pa zemljiškoknjžnega stanja še vedno ne uredi.

TUDI KGZS POZIVA OBČINE
Praksa kaže, da navedene možnosti (presoja ustavnosti in zakonitosti občinskega odloka na Ustavnem sodišču RS, odškodninski zahtevek na sodišču ali samopomoč z ovirami in neodgovornost za cestnoprometni prekršek) lastniki redko uporabljajo, zato menimo, da je potrebno problem reševati sistemsko in proaktivno. Pozivom Varuha člove-

kovih pravic, policije in sodišč se zato pridružuje tudi KGZS. Občine pozivamo, naj takoj pričnejo z urejanjem lastniških razmerij za zasebna zemljišča, na katerih ležijo kategorizirane občinske ceste. Pričakujemo, da bo zakonodajalec poskrbel za ukrepe, ki bodo zagotovili urejeno in predvsem zakonito stanje na tem področju.

» GAŠPER CERAR

Kako slan mora biti pršut

Proučevanje vpliva različne ravni soli na parametre kakovosti kraškega pršuta (projekt AGROTUR)

Trendi zdrave prehrane v zadnjem času narekujejo zmanjševanje zauživanja soli, s tem pa tudi omejeno uporabo soli v proizvodnji mesnin. Ker pa je sol v pršutu edini konzervans in hkrati pomemben zaviralec proteolitičnih procesov, lahko prekomerno in/ali nenadzorovano zmanjševanje soli privede do resnih pomanjkljivosti v senzorični kakovosti izdelkov. Obstaja želja po zmanjšanju vsebnosti soli, vprašanje pa je, koliko in kako, da se še izognemo spremembam v okusu, ki bi vplivale na sprejemljivost izdelka s strani potrošnika.

V okviru projekta Agrotur smo v sodelovanju s slovenskima pršutarnama Lokev in Kras

izvedli poskuse, v katerih smo preučevali vpliv dolžine soljenja na različne lastnosti kraškega pršuta. Skrajševanje faze soljenja se je izkazalo kot učinkovit način znižanja vsebnosti soli v izdelku (12–40 % redukcija soli; slika 1) in je vplivalo na

večino teksturnih in senzoričnih lastnosti kraškega pršuta, vendar pri vseh ni imelo pozitivnega učinka. Predvsem največja (40 %) redukcija soli je povzročila nekatere negativne učinke; večjo aktivnost vode (aw), večjo pastoznost ter povečano zaznavanje tujih okusov in grenkobe. Literatura navaja, da je v sušenih mesnih izdelkih možno količino soli zmanjšati za 30–50 % brez negativnega vpliva na senzorične in mikrobiološke lastnosti, vendar pa je za zagotovitev ustrezne kakovosti izdelka potrebna prilagoditev tehnologije in/ali pogojev predelave pršuta.

Naši rezultati kažejo, da bi bilo pri proizvajalcih kraškega pršuta, ki so sodelovali v poskusu (glede na njihove mikroklimatske pogoje, lastnosti vhodne su-

rovine), optimalno 8–10 dni dolgo soljenje, da pa bi bilo v primeru drugačne surovine (težja in/ali bolj mastna stegna) treba čas soljenja ustrezno prilagoditi. Prav tako ugotovljeni negativni vplivi pri največji redukciji kažejo, da so za doseganje ustrezne kakovosti kraškega pršuta z nižjo vsebnostjo soli potrebne nadaljnje raziskave v zvezi s prilagoditvami proizvodnega procesa (npr. podaljšanje faze počivanja).

Avtorji:

» MARTIN ŠKRLEP,
» MARJETA ČANDEK-POTOKAR,
» KLEMEN LISJAK
(Kmetijski inštitut Slovenije)

in
» MAJA PREVOLNIK-POVŠE
(Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede)

Rastlinjaki po meri

2,2 x 4,8 m

3 x 4 m
244,00 €

Za naročilo in informacije pokličite ali pošite na e-naslov: profilplast@profilplast.si. **031/ 675 639** Dostava po pošti 30,50€

RASTLINJAK ZA JESENSKO-ZIMSKO SETVE Profiplast, d.o.o.,
Tudi pozimi v njem odlično uspeva: radič, endivija, blitva, Zavrž nad Dobrno 10, 3204 Dobrna,
motovilec, špinača, peteršilj, čebula, por, česen... e-naslov: profilplast@profilplast.si,
www.profilplast.si

Informacije o dostopnosti pridelane hrane in domačih izdelkov bodo dostopne tudi na turističnem telefonu

V Sloveniji ne obstaja niti ena telefonska številka, na katero bi lahko kdorkoli poklical kadarkoli in vprašal, kje je moč kupiti doma pridelano hrano, izdelke iz domače pridelave ali obrti.

Na voljo ni niti podatka, kje vse se nahajajo lokalne tržnice, kdaj so odprte in tudi kako se do njih pride, saj največkrat tam ni stalnega naslova, še posebej, kadar je tržnica del nekega začasnega prireditvenega prostora.

Po številnih analizah je telefon najbolj pogosto uporabljeno sredstvo za komuniciranje. Še vedno so na prvem mestu pogovori, na drugem mestu sporočila, v porastu pa so poleg prenosa podatkov še multimedijška sporočila (slike in posnetki). To potrjujejo tudi naše izkušnje iz posredovanja informacij turistično informacijskih centrov in več kot milijon opravljenih klicev v minulih desetih letih.

Najbolj pogosta vprašanja so:

- Kje so kakšne lokalne prireditve s ponudbo domače hrane, pijače, izdelkov domače obrti in dogodki, povezani s predstavami na temo ljudskih običajev in podobno?
- Ali vemo, kje je kakšna kmetija, kjer se je možno oskrbeti z doma pridelano hrano, kupiti domače izdelke predelane hrane in pijače?

Izkoristite ugodne pogoje varčevanja

DEPOZITI, VEZANI NAD 2 LETI:

od 5.000 do 19.999 EUR	2,05 %
od 20.000 EUR	2,10 %

DEPOZITI, VEZANI NAD 3 LETA:

od 5.000 do 19.999 EUR	2,30 %
od 20.000 EUR	2,35 %

DEPOZITI, VEZANI NAD 5 LET:

od 5.000 do 19.999 EUR	2,60 %
od 20.000 EUR	2,65 %

OBROČNO VARČEVANJE:

nad 2 leti	2,05 %
nad 3 leta	2,30 %
nad 4 leta do 10 let	2,55 %

OBROČNO »VARČEVANJE Z ROKO V ROKI«,

s katerim po ugodnejši obrestni meri privarčujete sredstva za mlade kmetovalce, na podlagi katerih le-ti pridobijo ugodnejši kredit, in jim tako olajšate prevzem kmetije:

nad 3 leta	2,50 %
nad 4 leta do 10 let	2,75 %

 DEŽELNA BANKA SLOVENIJE

Vljudno vabljeni v 85 poslovalnic Deželne banke Slovenije.
Več informacij tudi na www.dbs.si.

SLAMA pšenična, velike kvader bale 460 kg, tehtni list. Cena na dom 119 EUR/t + 9,5% DDV.
Tel. 041 56 00 68, www.slamacenter.eu

- Morda poznamo koga, ki zna speči domači kruh, slaščice, pečivo in bi bil pripravljen pripraviti kakšen domač narezek ali kaj podobnega?

Vabimo vse kmetije in kmetovalce, pridelovalce hrane in pijače, ki želijo privabiti vse tiste, ki iščejo domačo hrano, da nas pokličejo. Pokličete nas lahko kadarkoli 24 ur vse dni v letu na številko 031 77 77 31 in spoznajte, katere možnosti so za vas na voljo.

Posredovanje podatkov o vaši ponudbi na številko 031 77 77 31 vas ne stane nič. Našim uporabnikom želimo ponuditi čim več informacij in podatkov. Glede na to, da že več kot deset let izvajamo storitve asistence, pa že dobro vedo, da smo zanesljiv in vedno dosegljiv asistent.

V kolikor pa boste svojo ponudbo želeli obogatiti s slikami, posnetki in sezonskimi ponudbami ali boste želeli biti o povpraševanju sproti obveščeni, vam bomo z majhnim doplačilom omogočili še to. Iskreno vas vabimo k sodelovanju in veseli bomo vašega klica kadarkoli. Pokličite nas na **031 77 77 31** takrat, ko vam najbolj ustreza, mi smo ves čas na voljo.

Organizator posvetov:

KGZS-Kmetijsko gozdarski zavod Maribor in
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

7. VINOGRADNIŠKI POSVET

Sreda, 3. december 2014

3. POLJEDELSKI POSVET

Četrtek, 4. december 2014

10. LOMBERGARJEV SADJARSKI POSVET

Petek, 5. december 2014

Kraj posvetov:

Univerza v Mariboru,
Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede,
predavalnica »Auditorium Magnum«

POSVETE OMOGOČAJO:

www.kmetijski-zavod.si

Prosenka kaša z gobami

Tole je nadvse preprosta jed, ki se hitro pripravi in odlično prileže s skledo sveže solate. Pripravili so jo na Turistični kmetiji Firbas, ki leži v vasi Cogetinci v Slovenskih goricah. S svojo izjemnostjo se je uvrstila v evropsko mrežo Hiš s tradicijo. Družina vas gostoljubno sprejme in razvaja s svojo kulinariko ter z drugimi zanimivimi ponudbami na kmetiji.

Sestavine:

- 20 dag prosene kaše,
- 20 dag jurčkov,
- 2 žlici masti,
- 2 čebuli,
- juha za zalivanje,
- drobnjak, peteršilj, čemaž,
- sol, poper.

Priprava:

Proseno kašo skuhamo v 2,5-kratni količini vode. Na masti prepražimo čebulo, strt česen, dodamo narezane jurčke in rahlo popražimo. Dodamo kuhano kašo in začинimo s soljo, poprom, nasekljanim drobnjakom, peteršiljem ali žličko čemaževega pesta. Postrežemo s skledo sveže solate ali rdečo peso.

Dober tek!

Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodezelja.si.

Nagradna uganka

Črke na označenih poljih dajo geslo. Geslo pošljite do 8. novembra na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Uredništvo Zelene dežele, Gospodinjaska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA. Med pravnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo SEJEM AGRA, nagrade pa je prejelo pet nagrajencev:

Lovro Vrhunec, Selca; Slavka Gregorič, Šmarje; Berta Šubic, Žiri; Frančišek Brdник, Smlednik; Valentin Nemanič, Metlika.

Pomemben pridelek v Sloveniji in »počitnice«							
Odprtina v steni							
Predstavniki ljudstva v parlamentu							
Zgodba v slikah							
Žabje okončine							
Veseli dogodek							
Najpogostejša želja							

Foto: Tomo Jeseničnik

www.kupujmodomace.si

KUPUJMO
DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij

JESENSKI HIŠNI SEJEM

24. IN 25. OKTOBRA
OD 9. DO 16. URE
V PE ŠTORE

UGODNE AKCIJSKE
CENE MODELOV
NA ZALOGI

POPUST PRI NAROČILU
NA SERVISNE STORITVE
IZVEN SEZONE

POSEBNI POPUST
PRI NAKUPU
NADOMESTNIH DELOV

DARILO
OB NAKUPU
TRAKTORJA

ITRO

ITRO, d.o.o., PE Štore
Tel. (03) 780 57 12 (14, 15)
www.newholland.si

NEW HOLLAND
AGRICULTURE

60

45. sejem Narava-zdravje

13.–16. november, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Poudarki iz vsebine:

- Zdravo, sveže, lokalno
- Vabljeni na degustacije
- Nasveti za obdelavo vrta
- Graditi in bivati naravno
- Obnovljivi viri energije
- Ukrepi za ohranjanje narave in njene biotske raznovrstnosti
- Posvetujte se s priznanimi strokovnjaki s področja zdravja
- Opravite preventivne preglede
- Izberite zdravilišče zase
- Preizkusite naravno kozmetiko
- Rekreativna vadba po vaši meri
- Uporaba konoplje
- Možganski fitness

Živimo vitalno!

prehrana

gibanje

wellness

zdravje

zeleno sobivanje

naravna kozmetika

www.narava-zdravje.si

Prižgite svečo v spomin

MOJCA

AKCIJA 1,59 € / kos
1,79 €

ZVEZDICA

AKCIJA 1,29 € / kos
1,69 €

MALI CVET

AKCIJA 0,89 € / kos
1,09 €

TULIPAN - MALI

AKCIJA 0,99 € / kos
1,24 €

BUČA

AKCIJA 2,99 € / kos
3,59 €

SPIRALA

AKCIJA 1,59 € / kos
1,79 €

EKO SOLZA,

gori 30 dni
AKCIJA 1,99 € / kos
2,79 €

EKO VESTINA® PREMIUM,

gori 60 dni
AKCIJA 4,09 € / kos
4,39 €

EKO VESTINA® CLASSIC,

gori 75 dni
AKCIJA 3,45 € / kos
4,09 €

VIVA,

gori 120 dni
AKCIJA 2,69 € / kos
4,06 €

IPIS,

gori 130 dni
AKCIJA 2,69 € / kos
3,00 €

SOLARNA SVEČA

AKCIJA 9,59 € / kos
11,10 €

Bliža se 1. november, ko se bomo s prižiganjem sveč spomnili vseh, ki niso več med nami. Na vseh poštah smo za vas pripravili široko ponudbo voščenih in elektronskih EKO sveč po ugodnih in konkurenčnih cenah, že od 0,89 €/kos.

Info: Prodajni katalog ali www.posta.si

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
POŠTA IN FINANCE